

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Analýza daňového břemene podnikatele v České republice

The Analysis of the Tax Burden of an Entrepreneur in the Czech Republic

Petra Juříčková

Plzeň 2012

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra JUŘÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **K09B0078P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Analýza daňového břemene podnikatele v České republice**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte daň z příjmů.
2. Analyzujte daňové břemeno ve vybraném podnikatelském subjektu.
3. Zvažte vliv různých právních forem podnikání v souvislosti s daňovou povinností.
4. Formulujte závěry a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **LÁCHOVÁ, L., VANČUROVÁ, A.** *Daňový systém 2010 ČR. 10. aktualizované vydání.* Praha: Vox a. s., 2010. ISBN 978-80-86324-86-9
- **MARKOVÁ, H.** *Daňové zákony 2011, úplná znění platná k 1. 1. 2011.* Praha: Grada Publishing a. s., 2011. ISBN 978-80-247-3800-0
- **PELECH, P.** *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2009.* Olomouc: Anag, 2009. ISBN 978-80-7263-501-6
- **RYNEŠ, P.** *Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2010.* Olomouc: Anag, 2010. ISBN 978-80-7263-580-1

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jitka Zborková
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **4. května 2012**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lillia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. listopadu 2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Analýza daňového břemene podnikatele v České republice“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne 21. dubna 2012

.....

podpis autora

Poděkování

Děkuji paní Ing. Jitce Zborkové, vedoucí mé bakalářské práce, za poskytnutí odborných rad, její ochotu, pomoc a připomínky, které mi během konzultací poskytla. Dále děkuji panu Antonínu Bergerovi za pomoc a poskytnutí všech potřebných údajů.

Obsah

Úvod	7
1 Daně v České republice	8
1.1 Stručná historie daní a jejich význam	8
1.2 Členění daní v ČR	9
1.3 Základní pojmy	11
2 Daň z příjmů	15
2.1 Daň z příjmů fyzických osob	15
2.1.1 Subjekt daně.....	15
2.1.2 Předmět daně.....	16
2.1.3 Osvobození od daně.....	17
2.1.4 Základy daně.....	17
2.1.5 Nezdánitelná část základu daně	21
2.1.6 Výpočet daně	22
2.2 Daň z příjmů právnických osob	23
2.3 Společná ustanovení zákona o dani z příjmů	25
2.4 Daňové přiznání	27
3 Daňová evidence a účetnictví.....	28
4 Analýza vybraného podnikatelského subjektu	31
4.1 Představení podnikatelského subjektu	31
4.2 Daň z příjmů Antonína Bergera jako fyzické osoby	31
4.3 Možnosti snížení daňové povinnosti	33
4.4 Možnost uplatnění výdajů paušálem	34
4.5 Daň stanovená paušální částkou.....	36
5 Vliv právní formy na daňovou povinnost.....	38
5.1 Daň z příjmů právnických osob	38
5.2 Zvážení možnosti přechodu na právnickou osobu	40
5.3 Daň z příjmu pana Bergera jako zaměstnance	46

6 Závěr	50
Seznam tabulek	52
Seznam obrázků	53
Seznam použitých zkratk	54
Seznam použité literatury	55
Seznam použitých webových stránek.....	56
Seznam příloh.....	57

Úvod

Daně představují nejdůležitější příjem státního rozpočtu České republiky. Od dob vzniku samostatného českého státu vzniklo mnoho druhů daní a tím byl vytvořen poměrně složitý daňový systém. Nejčastěji placenou daní je daň z příjmů. Následující text se proto zaměří právě na daň z příjmů fyzických a právnických osob, která prochází téměř každý rok změnami. Výpočet této daně vyžaduje dobrou orientaci v pojmech a v samotném zákonu o dani z příjmů. Z tohoto důvodu je v této práci především kladen důraz na výpočet daňové povinnosti a na faktory, které výslednou daňovou povinnost ovlivňují. Dále je poukázáno na propojení Zákona o dani z příjmů a Zákona o účetnictví.

Daňovou povinnost může ovlivnit mnoho faktorů od právní formy podnikání, přes způsob jejího výpočtu až po charakter jednotlivých příjmů a výdajů. V dnešním demokratickém státě máme možnost volby, a čím více máme možností, tím těžší je učinit to správné rozhodnutí. Každý, kdo chce začít podnikat, si musí nejdříve ujasnit, kterou právní formu podnikání zvolí a jaký dopad bude mít toto rozhodnutí na samotnou daň z příjmů. Dalším krokem je pak určení správného postupu při stanovení základu daně, využití nezdánitelných základů daně a také možných slev.

Cílem této práce je ukázat odlišnosti daně z příjmů fyzických a právnických osob a především doporučit konkrétnímu podnikateli, jakým způsobem postupovat, aby jeho výsledná daňová povinnost byla co nejnižší.

V následujícím textu bude přestaven pan Antonín Berger, který podniká jako fyzická osoba a společnost ASOCOM spol., s. r. o. jako právnická osoba. Na jejich vzoru bude ukázáno, jak se určí základ daně, o jaké položky může být daňový základ snížen, jaké si může poplatník uplatit slevy na dani a konečně, jak se vypočte výsledná daňová povinnost. Pan Berger zvažuje spojení svého podnikání se společností ASOCOM. Na příkladech bude ukázáno, zda by pro něj i ASOCOM byl tento krok vhodný a případně za jakých podmínek.

1 Daně v České republice

1.1 Stručná historie daní a jejich význam

Daně představují nejvýznamnější položky příjmů státního rozpočtu. Vybírány jsou již od starověku, kdy se díky nim v dobách Římské říše rozvinul dokonalý systém sčítání lidu (Kubátová, 2009). V té době byly příjmy z daní nepravidelné, nemusely mít vždy formu peněz a sloužily k pokrytí nečekaných výdajů státu. Teprve s postupem času se z nich staly pravidelné a povinné platby (Pavlásek, Hejduková, 2011).

„U nás byla nestarší přímou daní daň míru, kterou zavedl kníže Boleslav I. a kterou převedl do peněžní podoby poté, co zahájil ražbu mincí“ (Kubátová, 2009, s. 12). V publikaci Květy Kubátové se můžeme dále dočíst, že tehdejší nepřímé daně měly formu poplatků a cel, které platili kupci při vjezdu do města nebo při průjezdu přes území. Největší daňové reformy proběhly koncem 19. století. Později ve 20. století začaly daňové příjmy díky světovým válkám rychle růst a byly zavedeny i zcela nové daně z běžných statků (Kubátová, 2009). Dnešní daňová soustava, platná na území České republiky, je účinná od 1. ledna 1993 (Pavlásek, Hejduková, 2011).

Prof. Květa Kubátová definuje daň jako „povinnou nenávratnou platbu do veřejného rozpočtu“ (Kubátová, 2009, s. 9). Autoři Vlastimil Pavlásek a Pavlína Hejduková pak ještě tuto definici rozšiřují o znění, že „platby jsou do veřejného rozpočtu vybírány na základě mocenské povahy státu, tzn. na základě zákona“ (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 52). Nejobsáhlejší definici však najdeme u autorek Aleny Vančurové a Lenky Láchové, které říkají: „Daň je povinná zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová“ (Vančurová, Láchová, 2010, s. 9).

Povinnost platit daně plyne především ze skutečnosti, že z nich stát pořizuje veřejné statky, které může používat každý. Daně označujeme jako povinnou platbu, protože jsou vybírány na základě zákona. Pojem nenávratnost nám říká, že zaplacením daně nevzniká poplatníkovi nárok na její vrácení v budoucnu. Občané mají na veřejné statky stejný nárok, ale každý platí během života jinou výši daní, tudíž můžeme daň označit pojmem neekvivalentní platba. To znamená, že „díl, jakým se jednotlivec podílí na společných příjmech, nemá žádný nebo téměř žádný vztah k tomu, v jaké výši se bude podílet na výdajích veřejných rozpočtů nebo spotřebovávat veřejně

poskytované statky“ (Vančurová, Láchová, 2011, s. 10). Poslední důležitou částí výše uvedené definice je pojem, že daň je neúčelová. Tato vlastnost daně plyne ze skutečnosti, že není předem jasně definováno, co bude z daní v budoucnu financováno (Vančurová, Láchová, 2011).

Daně neplynou jen do státního rozpočtu, ale i do rozpočtů měst a obcí, do fondů zdravotních pojišťoven a také do společného rozpočtu Evropské unie (Kubátová, 2009).

1.2 Členění daní v ČR

Daně jako takové můžeme třídit podle několika hledisek. V publikaci Veřejné finance a daně v České republice autorů Vlastimila Pavláška a Pavlíný Hejdukové z roku 2011 najdeme následující členění:

a) „podle předmětu zdanění

Daně členíme na daně **z důhodů** (z příjmů), **ze spotřeby** a **z majetku**

b) podle plátce daně

Přímé daně - Ten, kdo dani podléhá, nemůže přenést daňovou povinnost na jiný subjekt. Tyto daně dále členíme na daně důchodové a majetkové.

Nepřímé daně - Plátcem daně je jiný subjekt než ten, který daň skutečně nese. Nepřímé daně můžeme dále členit na univerzální (zdaňují všechny druhy zboží a služeb) a selektivní (vztahují se pouze na vybrané zboží a služby)“

(Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 53)

„Dnešní daňovou soustavu tvoří tyto daně:

1. Daně z příjmů
 - a. daň z příjmů fyzický osob
 - b. daň z příjmů právnických osob
2. Daň z nemovitostí
3. Daň dědická, darovací a z převodu nemovitosti
4. Dan silniční
5. Daň z přidané hodnoty
6. Spotřební daň

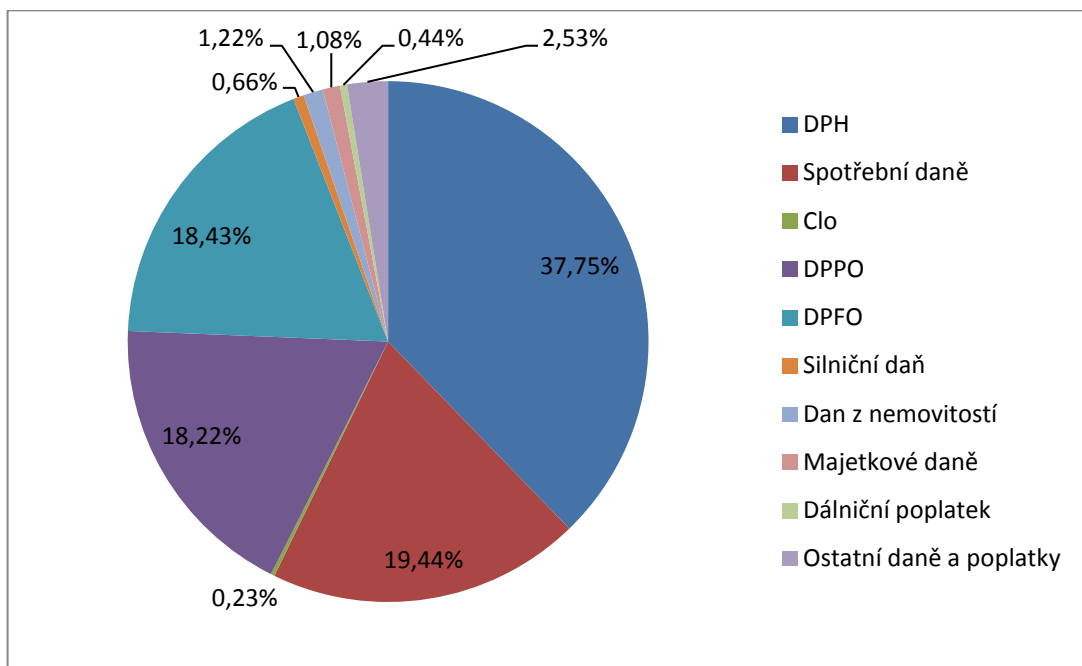
7. Ekologická daň
8. Clo
9. Ostatní daně a poplatky“

(Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 60)

V **příloze A** je uveden přehled daňových příjmů v ČR za rok 2009 a 2010. Z této tabulky je patrné, že nejvyšší příjmy má Česká republika z daní z přidané hodnoty, dále pak ze spotřebních daní, daní z příjmů fyzických osob a daní z příjmů právnických osob. Nejnižší příjem je ze cla, z dálničních poplatků a silniční daně.

Podíl příjmů státního rozpočtu České republiky za rok 2010 je procentuálně vyjádřen v následujícím obrázku, když graficky zobrazuje přílohu A.

Obr. č. 1.: Příjmy státního rozpočtu České republiky za rok 2010

Zdroj: Vlastní zpracování, dle Návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2010, C, s. 11, tab. č. 4.

1.3 Základní pojmy

Každá daň má své náležitosti. Jejich základní definice najdeme ve většině publikací, které se problematikou daní zabývají. Mezi tyto základní pojmy patří:

- subjekt daně
- objekt daně (předmět)
- základ daně
- sazba daně
- ostatní náležitosti

Subjekt daně

Subjektem daně nazýváme fyzickou nebo právnickou osobu, která daň platí (Kubátová, 2009). V tomto případně literatury od sebe odlišují pojmem **poplatníka** a **plátce**. Jaký je mezi nimi rozdíl?

„**Poplatníkem** je právnická nebo fyzická osoba, která je ze zákona povinna hradit svým jménem svoji daňovou povinnost ze svého předmětu zdanění. **Plátcem** je právnická nebo fyzická osoba, která je povinna příslušnou daň vypočítat, vybrat, srazit a odvést do příslušného veřejného rozpočtu prostřednictvím správce daně“ (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 55).

Jak již bylo výše řečeno, u přímých daní nemůže poplatník převést svou daňovou povinnost na někoho jiného. Z toho vyplývá, že poplatník a plátce je jedna a tatáž osoba. U přímých daní jsou předmětem daně důchody (daň z příjmů fyzických a právnických osob) a majetek (daň z nemovitostí, dědická daň, darovací daň nebo daň z převodu nemovitosti) (Pavlásek, Hejduková, 2011).

Do nepřímých daní řadíme daň z přidané hodnoty, spotřební a ekologické daně. Plátce zde slouží pouze jako prostředník mezi poplatníkem, od kterého daň vybere v podobě ceny zboží nebo služby, a příslušným finančním orgánem (Kubátová, 2009).

Objekt daně

Objekt daně bývá v publikacích také nazýván jako předmět daně. Definuje nám, z čeho se daň platí, např. důchod, majetek, spotřeba atd. (Kubátová, 2009). Jde o hospodářskou

skutečnost, která je přesně definována v příslušném zákoně a je doplněna výjimkami, na které se daň nevztahuje (Pavlásek, Hejduková, 2011).

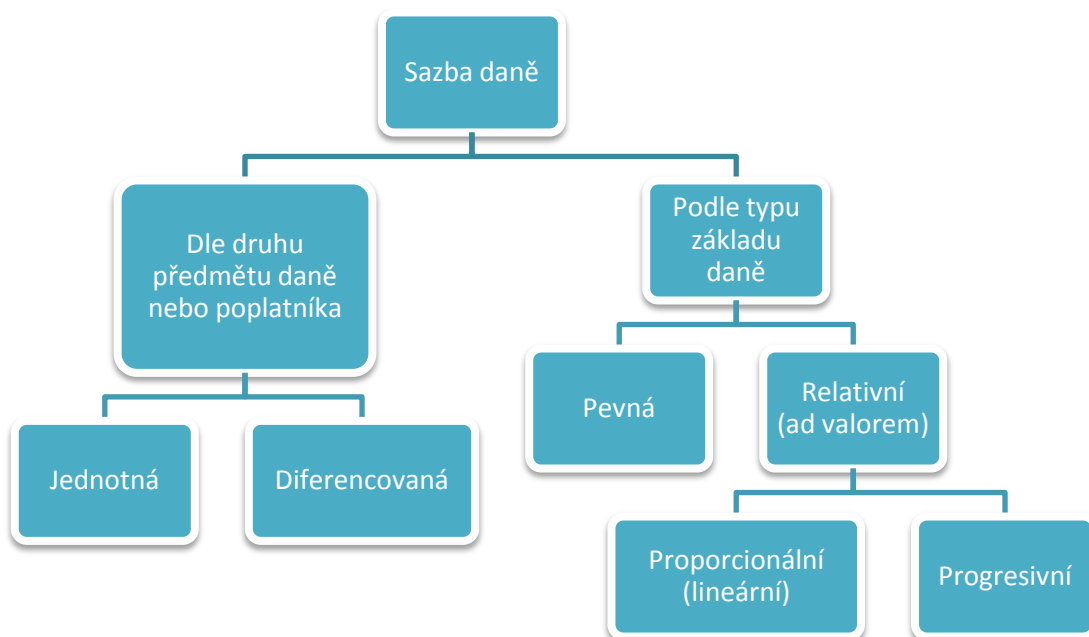
Základ daně

„Základ daně je předmět daně vymezený věcně a časově. Je vyjádřen ve fyzických jednotkách nebo v peněžním vyjádření“ (Kubátová, 2009, s. 41). Jde tedy o „kvantifikovaný předmět daně, z něhož se daň vyměřuje“ (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 56). Ze samotného předmětu daně totiž mnohdy nelze určit výši daně, např. z informace, že předmětem je spotřeba (Kubátová, 2009). Daň můžeme vypočítat až ve chvíli, kdy víme, že zde o spotřebu určitého zboží za určité období (Kubátová, 2009). S časovým vymezením souvisí také pojem zdaňovací období. „Zdaňovacím obdobím je časový interval, za který se zjišťuje základ daně, stanoví se výše daně a daň se zaplatí. Stanovený základ daně se u některých daní ještě upravuje o nezdánitelné částky daňového základu a odčitatelné položky“ (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 56). Po této úpravě následně dostaneme **upravený základ daně**.

Sazba daně

„Daňová sazba je výše daně na daňovou jednotku. Je to měřítko, prostřednictvím kterého se ze základu daně stanoví velikost daně“ (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 57). Autorky Vančurová a Láchová pak sazbu daně definují takto: „Sazba daně je algoritmus, prostřednictvím kterého se ze základu daně (sníženého o odpočty) stanoví základní částka daně“ (Vančurová, Láchová, 2010, s. 21). Z následujícího obrázku je patrné, jak se sazba daně dále člení.

Obr. č. 2.: Druhy sazeb daně

Zdroj: Vančurová, Láchová, 2009, s. 21

Sazbu daně členíme na **jednotnou** nebo **diferencovanou** sazbu. Jednotná sazba je stejná pro všechny základy daně, ale diferencovaná sazba se pro jednotlivé základy daně liší, např. daň z přidané hodnoty. Podle jednotek členíme sazbu na pevnou (Kč na jednotku) nebo relativní (procento ze základu nebo upraveného základu daně). Relativní sazbu pak dále rozdělujeme na proporcionální (výše je stejná bez ohledu na výši základu daně), progresivní (sazba poroste se základem daně) nebo regresivní (klesá se základem daně) (Kubátová, 2009).

Ostatní náležitosti

Ostatní náležitosti se zabývají tím, kdy má být podané daňové přiznání, komu a do kdy musí být daň odvedena, kdo je správcem daně, jaká je minimální a maximální daň, jaké slevy a odčitatelné položky může poplatník uplatnit nebo kdo je od daně osvobozen (Pavlásek, Hejduková, 2011).

Daň může být uhrazena třemi způsoby: formou zálohy, splátky nebo srážky u zdroje. Zálohy a splátky rozdělují daň na více menších plateb. **Zálohy** jsou placeny po celou dobu zdaňovacího období ještě dřív, než je známa celková výše daňové povinnosti.

Výsledná daň je vypočtena až na konci zdaňovacího období a následně vyrovnána. U **splátek** známe celkovou daň, kdy samotná splátka představuje její určitý díl (Kubátová, 2009). „**Srážka daně u zdroje** příjmu je zvláštní způsob, kdy subjekt, který vyplácí poplatníkovi příjem – plátce daně, současně z příjmu srazí příslušné procento daně a odvádí ji svému finančnímu úřadu“ (Kubátová, 2009, s. 43).

Správci daně jsou **územní finanční orgány**, které spravují většinu daní, **celní orgány**, které spravují spotřební daně a **územní orgány** spravující poplatky (Vančurová, Láchová, 2010).

Místní příslušnost se řídí podle místa trvalého bydliště fyzické osoby nebo podle sídla u právnické osoby (Vančurová, Láchová, 2010).

Dne 24. ledna 2012 zveřejnilo Ministerstvo financí České republiky na svých webových stránkách (www.cfcr.cz) informace týkající se nově vzniklého Specializovaného finančního úřadu. Ten funguje od 1. 1. 2012. Podle ministerstva financí bude Specializovaný finanční úřad spravovat všechny subjekty na území České republiky, jejichž roční obrat přesahuje 2 miliardy korun a subjekty finančního a kapitálového trhu, jejichž způsob podnikání je jiný, než u běžných podnikatelských subjektů. Web BusinessInfo pak v článku ze dne 21. 09. 2011 blíže uvádí, že pod Specializovaný finanční úřad budou spadat české i zahraniční banky, pojišťovny, zajišťovny a právnické osoby založené za účelem podnikání. Ostatní subjekty mohou ve speciálních případech spadat pod tento úřad na základě rozhodnutí generálního ředitelství daňové správy (www.businessinfo.cz). Důvodem vzniku Specializovaného finančního úřadu byla především snaha o lepší kontrolní činnost a soustředění specialistů na jedno místo. Tito specialisté budou pracovat pod hlavičkou jednoho úřadu se sídlem v Praze, Plzni, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem, Brně a v Ostravě (www.cfcr.cz).

Ačkoliv podnikatele v České republice postihuje více daní, nejvýznamnější z nich je daň z příjmů a daň z přidané hodnoty. V následujícím textu se budeme podrobně zabývat právě daní z příjmů.

2 Daň z příjmů

Daň z příjmů je daň důchodového typu (Pavlásek, Hejduková, 2011). Jde o třetí nejdůležitější příjem státního rozpočtu České republiky (Vančurová, Láchová, 2010). K největší změně u této daně došlo 1. 1. 1993, kdy od ní byl oddělen příspěvek na sociální a zdravotní pojištění (Pavlásek, Hejduková, 2011).

Daň z příjmů řeší zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, který se člení do několika částí. První část se zabývá *Daní z příjmů fyzických osob*, druhá část se zabývá *Daní z příjmů právnických osob*, třetí část řeší *Společná ustanovení*, ve čtvrté části nalezneme *Zvláštní ustanovení pro vybírání daně z příjmů*, v páté části je uvedeno *Zmocnění pro Ministerstvo financí* a v šesté části nalezneme *Závěrečná ustanovení*. (Pavlásek, Hejduková, 2011).

2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Jde o univerzální daň, kterou jsou zdaňovány příjmy jednotlivců. Daň z příjmů „má zohlednit sociální postavení poplatníků, a tím umožnit redistribuci vytvořeného důchodu od osob s vyššími příjmy k osobám s nižšími příjmy“ (Vančurová, Láchová, 2010, s. 137). Poplatníky daně jsou fyzické osoby, které se rozdělují „podle toho, zda mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují“ (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 10). Pro správné určení daně z příjmů je důležité vědět: které příjmy jsou předmětem daně z příjmů, které z těchto příjmů jsou od daně osvobozeny a co je považováno za příjem zaměstnance (Pelech, 2009).

2.1.1 Subjekt daně

Jak již bylo řečeno, poplatníkem této daně může být pouze fyzická osoba. Pokud tato osoba má na území České republiky trvalé bydliště nebo se zde obvykle zdržuje alespoň 183 dnů v příslušném roce, nazýváme ji daňovým **rezidentem** a do základu daně vstupují příjmy ze zdrojů na území ČR i příjmy ze zdrojů v zahraničí. Ostatní fyzické osoby označujeme jako **nerezidenty** a ti platí daň jen z příjmů plynoucí ze zdrojů na území ČR (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010). „Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, mají daňovou povinnost, která

se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují“ (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů).

2.1.2 Předmět daně

„Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou příjmů, které nejsou jejím předmětem (např. příjmy získané dědictvím, darováním, přijaté úroky“ (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 65). „Příjmem obecně označuje zákon hrubý příjem, např. hrubou mzdu zaměstnance, tržby podnikatele a podobně. Příjmem je i nepeněžní plnění formou bezplatného poskytnutí práv, věcí, služeb a jiných výhod penězi ocenitelných“ (Pelech, 2009, s. 12). Hodnotu nepeněžních příjmů určujeme pomocí ocenění nebo metodou podle ZDP, např. ocenění podle účetních předpisů, ocenění při bezplatném používání vozidla zaměstnancem, ocenění nájemného v podobě plnění nájemce, který hradí technické zhodnocení, zjištění příjmů ze směny jako příjmy získané prodejem (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010). „Pro zdanění je též podstatné časové hledisko, tedy okamžik dosažení příjmu zaměstnancem, tj. ke kterému kalendářnímu roku, ke kterému měsíci příjem přiřadit“ (Pelech, 2009, s. 13).

„Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou příjmy **ze závislé činnosti (§ 6)**, příjmy **z podnikání a z jiné samostatně výdělečně činnosti (§ 7)**, příjmy **z kapitálového majetku (§ 8)**, příjmy **z pronájmu (§ 9)** a **ostatní příjmy (§ 10)**“ (Marková, 2011, s. 9). Daň by měla postihovat pouze disponibilní důchod poplatníka. Každý z těchto příjmů má rozlišná pravidla pro stanovení základu daně (Vančurová, Láchová, 2010). V **příloze B** jsou uvedeny samostatné základy daně, které tvoří výše uvedené dílčí základy daně.

V paragrafu 3 odst. 4 zákona o dani z příjmů nalezneme příjmy, které **nejsou** předmětem daně, jde např. o příjmy z nabytí akcií nebo podílových listů, většinu úvěrů a půjček, příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů, příjem z převodu majetku mezi osobami blízkými atd. (Marková, 2011).

2.1.3 Osvobození od daně

Mezi příjmy jsou zařazeny i takové, které jsou od daně osvobozeny a do základu daně tedy nevstupují (Pavlásek, Hejduková, 2011). Které příjmy jsou od daně osvobozené, nalezneme v § 4 ZDP a u jednotlivých dílčích základů daně (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010). Osvobození se týká více než 50 druhů příjmů, proto zde budou zmíněny jen nejdůležitější skupiny osvobozených příjmů, např. sociální příjmy a transfery, náhrady škody a pojistná plnění, některé příjmy z prodeje majetku, některé výhry, příjmy související se státní politikou bydlení. Od daně jsou také osvobozeny dávky ze státního rozpočtu, např. dávky sociální podpory, dávky nemocenského a veřejného zdravotního pojištění, studijní stipendia, příspěvky nadací, starobní a invalidní penze, náhrady škody včetně pojistných plnění atd. (Vančurová, Láchová, 2010).

Ve zvláštních případech se osvobození týká i příjmů z prodeje nemovitostí. „Od daně z příjmů fyzických osob jsou obecně osvobozeny veškeré příjmy z prodeje movitých věcí“ (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 14), kromě prodeje lodí a aut vlastněných méně než jeden rok.

Další specifika a podmínky pro osvobození, nalezneme v § 4 ZDP.

2.1.4 Základy daně

Celkový základ daně je součet pěti dílčích základů, které nalezneme v § 6 - § 10 ZDP (Pavlásek, Hejduková, 2011). Schéma, které ukazuje, jak se jednotlivé základy tvoří, je uvedeno v **příloze C**.

Do základu daně se nezahrnují příjmy, ze kterých se vybírá daň zvláštní sazbou (§ 36 ZDP) (Pavlásek, Hejduková, 2011).

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6)

Mezi příjmy ze závislé činnosti řadíme:

- „příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru,
- příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezením a komanditních společností,

- odměny členů statutárních orgánů a dalších právnických osob
- příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti“

(Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů).

V § 6 odst. 7 jsou dále uvedeny příjmy, které se nepovažují za předmět daně, např. náhrady cestovních výdajů, hodnota pracovních ochranných prostředků, zálohy od zaměstnavatele. V § 6. odst. 9 nalezneme další možná osvobození od daně, např. zaměstnavatelem poskytnuté: nepeněžní plnění na rozvoj a rekvalifikaci, stravování a nealkoholické nápoje na pracovišti, nepeněžní plnění z fondu kulturních a sociálních potřeb atd.

Dílní základ daně tvoří pak příjmy zvýšené o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které z těchto příjmů hradí zaměstnavatel (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010).

„Funkčními požitky jsou funkční platy členů vlády, poslanců a senátorů Parlamentu České republiky a platy vedoucích ústředních úřadů státní správy a odměny za výkon funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích“ (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 66).

Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7)

Které příjmy patří mezi příjmy z podnikání je uvedeno v § 7 odst. 1 ZDP.

Mezi tyto příjmy patří:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství
- příjmy ze živnosti
- příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku

(Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů).

Do příjmů z jiné samostatné výdělečné činnosti patří: „příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv, příjmy z výkonu nezávislého povolání, příjmy znalce, tlumočnicka“ (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů) atd.

U OSVČ zjistíme dílčí základ daně jako rozdíl mezi příjmy a výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů (Pavlásek, Hejduková, 2011). Pokud poplatník nechce výdaje uplatňovat prokazatelně, může vykázat výdaje paušálem, tj. procentem z příjmů. Způsob určení výše výdajů pak musí používat pro všechny příjmy v daném dílčím základu daně (Vančurová, Láchová, 2010).

Tabulka č. 1.: Paušální výdaje z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti

Příjem	% z příjmů
Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství, řemeslné živnosti	80 %
Živnosti s výjimkou řemeslných	60 %
Příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů, příjmy podle odst. 2 a), kromě příjmů podle odst. 6, a příjmů podle odst. 2 písm. b) až d)	40 %
Příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %

Zdroj: Vlastní zpracování, 2011, podle Zákona č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů

Od roku 2001 si můžou podnikatelé stanovit daň **paušální částkou** (Pavlásek, Hejduková, 2011). Podmínkou je, že poplatníkovi plynou příjmy pouze ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, ze živnosti nebo z jiného podnikání podle zvláštních předpisů (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů). Mezi další podmínky patří, že, poplatník „provozuje tuto činnost bez zaměstnanců nebo spolupracujících osob, s výjimkou spolupracující manželky (manžela) a nemá jiné zdanitelné příjmy (mimo příjmů zdaňovaných zvláštní sazbou daně“ a zároveň „u tohoto poplatníka roční výše příjmů v předcházejících třech zdaňovacích obdobích nesmí přesáhnout 5 milionů korun a poplatník nesmí být účastníkem sdružení, které není právnickou osobou“

(Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 67). Daní stanovenou paušální částkou se zabývá § 7a Zákona o dani z příjmů. Výše daňového základu se určí jako rozdíl předpokládaných příjmů a předpokládaných výdajů. Tento rozdíl je dále upraven o předpokládané nezdavitelné příjmy a slevy. Minimální daň musí být i po snížení alespoň 600 Kč (Pavlásek, Hejduková, 2011). Pokud poplatník dosáhne v průběhu zdaňovacího období příjmů z prodeje věci nebo práva a tyto příjmy celkem přesáhnou částku 6 000 Kč, je poplatník povinen podat řádné daňové přiznání. Podáním tohoto přiznání se rozhodnutí o dani stanovené paušální částkou ruší“ (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů).

Příjmy z kapitálového majetku (§ 8)

Mezi nejdůležitější příjmy z kapitálového majetku řadíme na příklad „podíly na zisku (dividendy) z majetkového podílu na akciové společnosti, společnosti s ručením omezením a komanditistů komanditní společnosti, podíly na zisku z členství v družstvu, úroky a jiné výnosy z cenných papírů“ (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 106). Dále „podíly na zisku tichého společníka, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách nebo na běžném účtu, výnosy z vkladových listů, plnění z penzijního přípojištění se státním příspěvkem, plnění ze soukromého životního pojištění atd. (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů). Všechny položky jsou uvedené v § 8 odst. 1 ZDP.

Příjmy z pronájmu (§ 9)

Pronajímat můžeme nemovitost nebo movitou věc. (Marková, 2011). „Dílčím základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení“. Pokud poplatník nechce uplatit výdaje v celé (prokazatelné) výši, může si výdaje určit jako 30 % z těchto příjmů. V tomto případě je poplatník povinen vždy vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů). Tento způsob určení výdajů označujeme jako uplatňování výdajů paušálem a pro jeho uplatnění se poplatník může rozhodnout až před podáním daňového přiznání (Brychta, Macháček, Děrgel, 2011).

Poplatník může své příjmy a výdaje vykázat „vedením evidence o příjmech a výdajích, vedením účetnictví podle platných účetních zásad nebo vedením záznamů o příjmech a vedením evidence pohledávek“ (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 116).

Ostatní příjmy (§ 10)

Zde jde o příjmy, které nejsou příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků, příjmem z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, příjmem z kapitálového majetku a ani příjmem z pronájmu. V praxi jde především o „příjmy z příležitostných činností, pronájmů, zemědělské výroby, která není provozována podnikatelem“ atd. (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů).

Mezi osvobozené příjmy patří, např. příjmy z chovu včel do 20 000 Kč, výhry z loterií, sázek a podobných her. Stejně jako u příjmů z pronájmu i zde je dílčím základem daně příjem snížený o výdaje vynaložené na jeho dosažení. Jsou-li výdaje vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů).

2.1.5 Nezdanitelná část základu daně

Jde o částku, která se odečítá od základu daně (Pavlásek, Hejduková, 2011). Nezdanitelnými základy daně se zabývá § 15 ZDP. Od základu daně lze odečíst např.:

- **hodnotu darů** – „úhrnná hodnota darů musí přesáhnout ve zdaňovacím období 2 % ze základu daně nebo alespoň 1 000 Kč, maximálně však 10 % ze základu daně,
- **hodnotu úroků** z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru
- **příspěvek na penzijní připojištění** se státním příspěvkem
- **soukromé životní pojištění“**

(Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů)

Aby byly tyto položky uznatelné, musí být hrazeny přímo poplatníkem (Vančurová, Láchová, 2010).

2.1.6 Výpočet daně

Snížením základu daně o nezdánitelné části „získáme **upravený základ daně**, který se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů a zdaní se sazbou daně podle § 16. Pro rok 2012 je sazba daně 15 % (Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů). Od vypočtené daně lze odečíst **slevu na dani**“ (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 68). Nejčastěji používané slevy na dani jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 2.: Slevy na dani z příjmů fyzických osob

Sleva	Výše slevy (v Kč)
Za každého zaměstnance se zdravotním postižením	18 000
Za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením	60 000
Na poplatníka	24 840
Na manželku (manžela) žijící ve společné domácnosti	24 840
Pobírá-li poplatník invalidní důchod 1. a 2. stupně	2 520
Pobírá-li poplatník invalidní důchod 3. stupně	5 040
Poplatník je držitelem průkazu ZTP/P	16 140
Příprava na budoucí povolání	4 020
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	13 404

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012, podle Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Každý, kdo má příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky a chce uplatnit slevu na dani na poplatníka a na daňové zvýhodnění dítě, musí předložit podepsané Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Pokud má zaměstnanec v jednom roce více souběžných zaměstnání, může mít toto prohlášení podepsané pouze u jednoho zaměstnavatele. Pokud zaměstnanec nemá podepsané prohlášení a jeho příjem je nižší než 5 000 Kč, odvádí za něj zaměstnavatel srážkovou daň 15 % ze základu daně (případně zvýšeného o pojistné na sociální zabezpečení a o pojistné na zdravotním pojištění hrazené zaměstnavatelem). Pokud má zaměstnanec příjmy vyšší než 5 000 Kč, odvádí za něj zaměstnavatel měsíční zálohu ve výši 15 %. Srážková daň se nemůže používat např. na příjmy za práci společníků

společnosti s ručením omezením., kteří nemají pracovněprávní vztah, odměny jednatelů s. r. o. a komanditistů a na odměny členů statutárních orgánů právnické osoby, pokud jde o rezidenty (Pelech, 2009).

Slevu na manželku (manžela) žijící ve společné domácnosti (§ 35 ba odst. 1 b), může poplatník uplatnit pouze v případě, že partner nemá vlastní příjem přesahující částku 68 000 Kč ročně (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Zvláštní charakter má daňové zvýhodnění na **vyživované dítě** žijící ve společné domácnosti s poplatníkem. „Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. Daňový bonus může uplatnit poplatník, který ve zdaňovacím období měl příjem, kromě příjmů § 10 – ostatních příjmů, a to alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy. Výše bonusu musí činit alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč ročně“. Sleva může být uplatněna již v kalendářním měsíci, kdy se dítě narodilo nebo bylo osvojeno či převzato do péče (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Celý postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob je uveden ve schématu v **příloze D**.

Pokud daň z příjmů fyzických osob nepřesáhne 200 Kč nebo celkové zdanitelné příjmy nejsou více než 15 000 Kč, daň se nepředepíše a nehradí (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

2.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických je universální důchodovou daní, která zdaňuje příjmy korporací. Poplatníky daně dělíme podle sídla na daňové **rezidenty** a **nerezidenty**. Podle účelu založení je dále členíme na **podnikatelské** nebo **nepodnikatelské subjekty**. Podnikatelské subjekty byly založeny na účelem dosažení zisku a podléhají dani z příjmů veškerými příjmy. Oproti tomu nepodnikatelské subjekty za tímto účelem zřízeny nebyly a dani z příjmů podléhají jen některé jejich příjmy (Vančurová, Láchová, 2010).

Občanský zákoník říká, že „právnickými osobami jsou sdružení fyzických nebo právnických osob, účelová sdružení majetku, jednotky územní samosprávy, jiné subjekty, o kterých to stanoví zákon“ (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 136). U nás se nejčastěji objevují sdružení fyzických nebo právnických osob, kam řadíme veřejnou

obchodní společnost, společnost s ručeným omezením, komanditní společnost, akciovou společnost, družstva atd. (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010).

Vymezení pojmů podle Obchodního zákoníku

„**Podnikáním** se ve smyslu Obchodního zákoníku (Zákon č. 513/1991 Sb.) rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

Podnikatelem se ve smyslu OBZ rozumí: osoba zapsaná v obchodním rejstříku, osoba která podniká na základě živnostenského oprávnění, osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů, osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštních předpisů.

Podnikem se rozumí soubor hmotných, jakož to i osobních a nehmotných složek k podnikání (věci, práva a jiné majetkové hodnoty soužící k provozování podniku).

Obchodní firma je název, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku“ (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 137).

Poplatníci daně z příjmů (§ 17)

Jde o osoby, které nejsou fyzickými osobami a o organizační složky státu. Jejich zdaňovacím obdobím je kalendářní rok (od 1. ledna do 31. prosince), hospodářský rok (12 po sobě jdoucích měsíců) nebo účetní období (může být kratší nebo delší než rok) (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010).

Předmět daně

Předmětem daně jsou výnosy, které pochází z činnosti nebo z majetku podniku. V § 18 odst. 2 a 4. následně zjistíme, které příjmy nejsou předmětem daně. Nejčastěji jsou to příjmy získané zděděním nebo darováním. U nepodnikatelských subjektů jsou pak předmětem daně např. „příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného“ (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

§ 19 Zákona o dani z příjmů definuje, které příjmy jsou od daně osvobozeny - většinou jde o příjmy z různých fondů (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Základ daně

U právnických osob stanovíme základ daně jako rozdíl mezi příjmy (snížené o příjmy, které nejsou základem daně) a výdaji, přičemž musí být respektována věcná a časová souvislost. U poplatníků, kteří vedou účetnictví, vycházíme z výsledku hospodaření a u ostatních základ daně stanovíme jako rozdíl mezi příjmy a výdaji (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010). Základ daně následně snížíme o položky snižující základ daně a o položky odčitatelné od základu daně, jako jsou např. ztráta, výzkum a vývoj nebo dary (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Sazba daně (§ 21)

Upravený základ daně zaokrouhlíme na celé tisíce dolů a vynásobíme sazbou daně, která pro rok 2012 je **19 %**. U investičního fondu, podílového fondu nebo v zahraničním fondu kolektivního investování používáme sazbu daně **5 %** ze základu (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Schéma popisující postup při výpočtu daně z příjmů právnických osob je uvedeno v **příloze E**.

2.3 Společná ustanovení zákona o dani z příjmů

Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů

Aby náklad mohl být daňově uznatelný, musí splňovat tyto podmínky: Musí souviset se zdanitelnými příjmy a musí být nutný pro dosažení, zajištění nebo udržení těchto příjmů. Účetní náklad lze uznat jako daňový jen v omezené výši nebo musí být dostatečně prokázán (Vančurová, Láchová, 2010).

Daňově uznatelné výdaje nalezneme v § 24 ZDP. Daňově neuznatelné výdaje řeší § 25 (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů). Z těchto mnoha položek, které patří mezi náklady, jsou významnou a nejvíce specifikovanou položkou odpisy.

Odpisy

Odpisy slouží k promítnutí nákladů, souvisejících s pořízením dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, do daňových nákladů (Vančurová, Láchová, 2010). „Dlouhodobý majetek se užíváním fyzicky i morálně opotřebovává, a je proto třeba toto opotřebení vypočítat a v účetnictví vyjádřit. Zatímco účetní odpisy mají odpovídat reálnému opotřebení, daňové odpisy (počítané pro daňové účely) nepřihlíží k podmínkám podniku“ (Kovanicová, 2002, s. 221). Následující text se zaměří na daňové odpisy. Odpisy dlouhodobého majetku se zabývají § 26 až 33 ZDP (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Dlouhodobý majetek členíme na:

- „samostatné movité věci, soubory movitých věcí,
- budovy a stavby,
- pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti další než tři toky,
- dospělá zvířata a jejich skupiny,
- jiný majetek“

(Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 337).

Samostatné movité věci a soubory movitých věcí pak musí mít provozně-technické funkce v podniku delší než 1 rok a zároveň jejich vstupní cena musí být min. 40 000 Kč (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010).

Při pořízení se dlouhodobý majetek zařadí do odpisové skupiny podle Přílohy k zákonu č. 586/1992 Sb. a minimální doba jeho odepisování musí odpovídat době uvedené v § 30 ZDP. Nejkratší dobu se odepisuje 1. skupina a to po dobu 3 let. Nejdéle se pak odepisuje majetek zařazený v 6. odpisové skupině a to po dobu minimálně 50 let. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Podnik může majetek odepisovat zrychleným nebo rovnoměrným způsobem, přičemž vybraný způsob po dobu odepisování majetku již nemůže změnit (Kovanicová, 2002). **Rovnoměrným** způsobem odepisování se zabývá § 31 ZDP. (Zákon č. 586/1992 Sb., daních z příjmů). „V tomto případě jsou odpisovým skupinám přiřazena maximální roční odpisová procenta. Podnik může na základě svého rozhodnutí použít i sazby nižší“ (Kovanicová, 2002, s. 225).

Rovnoměrný odpis se vypočte jako **vstupní cena x roční odpisová sazba / 100** (Brychta, Macháček, Děrgel, 2010).

U **zrychleného** „způsobu odpisování jsou odpisy v prvním roce nejvyšší a postupně se snižují“ (Kovanicová, 2002, s. 227). Těmito odpisy zabývá § 32 ZDP (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

V prvním roce se zrychlený odpis vypočte jako **vstupní cena / koeficient pro první rok** a v dalších letech ho počítáme jako **(2 x zůstatková cena) / (koeficient pro daný rok – počet již odepsaných let)** (Kovanicová, 2002).

2.4 Daňové přiznání

Podává ho každá fyzická osoba, jejíž roční příjmy, které jsou předmětem daně, přesáhly 15 000 Kč. Podává ho i ta fyzická osoba, jejíž příjmy nepřesáhly 15 000 Kč za rok, ale vykázala daňovou ztrátu. Pokud daň nepřesáhne 200 Kč nebo pokud celkové zdanitelné příjmy u fyzických osob nejsou vyšší než 15 000 Kč, tak se daň nepředepíše a ani neplatí (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů). „Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických i právnických osob se podává nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Jedná-li se o poplatníka, který má povinnost na základě zákona mít účetní uzávěrku ověřenou auditorem, nebo jehož přiznání zpracovává a podává daňový poradce, podává se daňové přiznání nejpozději do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období“ (Pavlásek, Hejduková, 2011, s. 71).

Lhůta pro podání daňového přiznání může být na základě žádosti daňového subjektu (fyzické nebo i právnické osoby) prodloužena o další 3 měsíce (o 10 měsíců, pokud předmět daně tvoří i příjmy ze zahraničí). Tato možnost prodloužení lhůty se však nevztahuje na daně, které mají zdaňovací období kratší než jeden rok (www.businessInfo.cz). Tato žádost je podle odst. 1 písm. b) zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů zpoplatněna částkou 300 korun.

3 Daňová evidence a účetnictví

Účetnictví jako takové prošlo během let mnoha reformami. Nejvýznamnější reforma proběhla na počátku 90. let, kdy se česká ekonomika měnila na ekonomiku tržní. Bylo proto vytvořeno nové účetnictví, které mělo zajistit lepší zobrazení reality a zároveň přiblížit účetní systém kontinentálnímu systému vedení účetnictví (Sedláček, 2005).

Cílem účetnictví je informovat „o finanční situaci podniku a jeho výsledku hospodaření za dané časové období“ (Kovanicová, 2002, s. 1). Jednou z jeho funkcí je určit základní informace pro výpočet daňové povinnosti (Kovanicová, 2002). Jaroslav Sedláček pak ještě doplňuje, že účetnictví by mělo vypovídat i „o majetkové situaci podniku, o tom jak je management podniku úspěšný ve finančním řízení, zda zajišťuje stabilitu podniku, zda dosahuje přiměřené výnosnosti vloženého kapitálu a zda je schopen průběžně hradit dluhy podniku“ (Sedláček, 2005, s. 15).

Mezi právní předpisy, které v České republice upravují vedení účetnictví, řadíme: *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášku č. 500/2002 Sb., České účetní standardy a ostatní právní předpisy* (Ryneš, 2010).

Zákon o účetnictví definuje:

- účetní jednotky a soustavu účetnictví,
- předmět účetnictví a účetní období,
- povinnosti při vedení účetnictví a při používání účetních metod,
- účetní knihy, jejich otevírání a uzavírání, účetní doklady, směrnou účtovou osnovu a rozvrh, archivaci účetních záznamů a inventarizaci,
- účetní závěrku a stanoví její obsah,
- pravidla pro oceňování v průběhu účetního období a k rozvahovému dni,
- způsob vydávání další účetní metodiky

(Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Do konce roku 2003 bylo v České republice používáno jednoduché účetnictví nebo podvojně účetnictví (Sedláček, 2005). „Jednoduché účetnictví bylo založeno na sledování příjmů a výdajů peněžních prostředků, jež jsou evidovány v peněžním

deníku. Hospodářský výsledek byl zjišťován jako rozdíl příjmů a výdajů“ (Strouhal, Židlická, Knapová, 2009, s. 15). Hospodářský výsledek byl následně zjištěn jako rozdíl mezi výnosy a náklady (Strouhal, Židlická, Knapová, 2009).

„Od 1. 1. 2004 zavedla novela zákona o účetnictví jednotná účetní pravidla pro všechny účtující subjekty a současně zrušila jednoduché účetnictví. Podle nových pravidel jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví, jehož předmětem je účtování o stavu a pohybu majetku a závazků účetní jednotky, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Ostatní podnikatelé, kteří nejsou účetní jednotkou, vedou daňovou evidenci a pokud neprokazují výdaje (náklady) podle zákona o daních z příjmů, nemusí vést ani tuto evidenci a výdaje mohou uplatnit procentní sazbou z dosažených příjmů“ (Sedláček, 2005, s. 16).

Účetní jednotkou se stává fyzická nebo právnická osoba, která má povinnost účtovat v účetnictví. Fyzické osoby mají povinnost vést účetnictví, pokud jsou zapsané v obchodním rejstříku, pokud jejich obrat „přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 mil. Kč“ (Ryneš, 2010, s. 38), pokud jsou ve sdružení bez právní subjektivity nebo pokud jim tuto povinnost uloží zvláštní právní předpis.

Rozsah vedení účetnictví

Účetní jednotka může vést účetnictví v plném nebo ve zjednodušeném rozsahu. Ve **zjednodušeném** rozsahu mohou vést účetnictví např. občanská sdružení, církve, některá bytová družstva nebo příspěvkové organizace. „Jestliže účetní jednotka, která se rozhodla pro vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu přestane splňovat podmínky pro jeho vedení, je její povinností zahájit vedení účetnictví v plném rozsahu, a to od začátku příštího účetního období“ (Kovalíková, 2011, s. 37). „Při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu může účetní jednotka používat účtový rozvrh sestavený pouze na úrovni účtových skupin a v jedné knize spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize. Účetní jednotka nemusí používat podrozvahové účty“ (Strouhal, Židlická, Knapová, 2009, s. 59). Ostatní subjekty musí vést účetnictví v plném rozsahu podle zákona o účetnictví (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

Vztah účetnictví a daně z příjmů

Účetnictví je ovlivňováno zákonem o dani z příjmů a také zákonem o rezervách. Provázanost účetnictví se zákonem o dani z příjmů zajišťuje především ustanovení § 23 odst. 2 až 4 ZDP, které definuje, co je základem daně. „Toto ustanovení zákona o daních z příjmů v zásadě stanoví způsob zjištění základu daně u účtujících poplatníků“ (Ryneš, 2010, s. 17).

Hlavním cílem vedení účetnictví je věrné a poctivé zobrazení majetku, závazků, nákladů a výnosů. „Pro účely stanovení daňového základu je nutné výsledek hospodaření zjištěný v účetnictví upravit o částky zkracující neoprávněné výnosy“ (Ryneš, 2010, s. 222).

Základ daně se vypočte jako rozdíl mezi výnosy a náklady, čímž vznikne výsledek hospodaření, který se následně musí upravit (Kovanicková, 2002).

„Tento výsledek hospodaření se dále:

- zvýší o náklady, které nelze podle zákona o dani z příjmů zahrnout do nákladů nebo jsou do nich zahrnuty v nesprávné výši
- zvýší o veškeré částky neoprávněně zkracující výnosy
- sníží o výnosy nezahrnované do základu daně z příjmů
- upraví o další položky ve smyslu zákona o daních z příjmů“

(Ryneš, 2010, s. 20)

4 Analýza vybraného podnikatelského subjektu

4.1 Představení podnikatelského subjektu

Pan Antonín Berger začal podnikat jako fyzická osoba 28. 12. 1992. V té době měl v Živnostenském rejstříku zapsáno více předmětů podnikání, jako opravy silničních vozidel, pronájem motorových vozidel, montáž, údržba a servis telekomunikačních zařízení nebo realitní činnost. Většinu těchto činností však postupem času ukončil a dnes se zabývá zprostředkováním obchodu a služeb, velkoobchodem a maloobchodem a realitní činností, správou a údržbou nemovitostí. V praxi to znamená, že se zabývá drobným prodejem zboží a poskytováním služeb. Jeho příjmy mimo jiné plynou také z pronájmu budov a pozemků v Obecnické ulici v Příbrami 1, které pronajímá společnosti ASOCOM spol., s. r. o. a jiným podnikatelským subjektům. V roce 2012 v tomto areálu dokončil nový autosalón, který také dále pronajímá.

Důvodem ukončení většiny živností byl vznik společnosti ASOCOM spol. s. r. o., která byla založena 6. 6. 1996 rodinou pana Bergera. Pan Berger se stal jejím jednatelem. Společnost bychom našli v Obecnické ulici 323, Příbram 1. Tento subjekt navázal na tradici a začal podnikat v oblasti telekomunikací, kde se zabývá například prodejem telefonů, telefonních přístrojů a veškeré telekomunikační techniky, přičemž se zaměřuje především na Příbram a okolí. Zároveň je ASOCOM v Příbrami znám především jako stanice technické kontroly, která poskytuje služby v oblasti technických prohlídek osobních a přívěsných vozidel do 3 500 kg, měření emisí, evidenčních prohlídek nebo vydává osvědčení o registraci vozidel. (www.asocom.cz)

V roce 2010 ASOCOM zaměstnával 13 osob.

4.2 Daň z příjmů Antonína Bergera jako fyzické osoby

Pan Berger vede daňovou evidenci. Z poskytnutého daňového priznání můžeme vyčíst, že za rok 2010 byl základ daně tvořen následujícími příjmy a výdaji:

• Příjmy ze závislé činnosti zvýšené o pojistné	82 186 Kč
• Příjmy z podnikání	3 199 953 Kč
• Výdaje vynaložené na podnikání	2 735 625 Kč
• Příjmy z kapitálového majetku	10 Kč

V tomto roce si pak podle § 15 snížil základ daně o **12 000 Kč** tím, že si platí **penzijní připojištění**. Dále uplatil **slevu na poplatníka** ve výši **24 840 Kč**, čímž si opět snížil daňovou povinnost. **Výsledná daňová povinnost** pak činila částku **20 520 Kč**. Od daňové povinnosti byly odečteny již zaplacené zálohy na dani. Protože tyto zálohy, zaplacené v průběhu roku 2010, byly nižší než výsledná daňová povinnost, musel pan Berger ještě doplatit doplatek na dani.

Daňová povinnost za rok 2010 byla výrazně ovlivněna **prodejem pozemku v hodnotě 1 693 278 Kč**. Pozemky se řadí mezi dlouhodobý majetek a jsou specifické tím, že se neodepisují. Výši daňově uznatelných výdajů upravuje § 24 odst. 2. písm. t ZDP. Podle něho si mohl pan Berger do výdajů uznat částku odpovídající výši pořizovací ceny pozemku, ale jen do výše příjmů z prodeje tohoto pozemku.

Následující rok, 2011, se od jiných let lišil tím, že výše slevy na poplatníka byla snížena **z 24 840 Kč na 23 640 Kč**. Pokud by tedy pan Berger hospodařil v roce 2011 stejně jako v roce 2010, byla by jeho výsledná daňová povinnost o 1 200 Kč vyšší. Částka 1 200 Kč je nazývána také jako „povodňová daň“, která byla zavedena pouze pro rok 2011 jako dodatečný příjem do státního rozpočtu. V roce 2012 je sleva na poplatníka opět ve výši 24 840 Kč.

Z přílohy č. 1 k Přiznání k dani z příjmů pana Bergera za rok 2010 vyčteme následující informace (stav ke konci roku 2010):

• hodnota hmotného majetku	2 052 310 Kč
• daňové odpisy v celkové hodnotě	232 082 Kč
• konečné pohledávky	176 433 Kč
• závazky v hodnotě	20 790 Kč
• zásoby v hodnotě	182 447 Kč
• finanční majetek v hodnotě	143 783 Kč

4.3 Možnosti snížení daňové povinnosti

Pan Berger dosud uplatňuje pouze slevu na poplatníka podle § 35ba a odečítá si od základu daně 12 000 Kč (maximální možnou částku) jako příspěvek na penzijní připojištění podle § 15 odst. 5.

Od 1. 1. 2013 však vchází v platnost novela Zákona o dani z příjmů, která říká, že si díky penzijnímu připojištění může poplatník snížit základ daně maximálně o 12 000 Kč, ale nově se příspěvek nebude snižovat o 6 000 Kč ale o 12 000 Kč. To znamená, že pokud si chce pan Berger snižovat základ daně o maximálně možných 12 000 korun, musí ročně platit, místo stávajících 18 000 korun, 24 000 Kč a více. Bylo by pak na jeho uvážení, zda bude ochoten toto připojištění platit i nadále.

Penzijní připojištění se však vyplatí hradit i nadále díky státním příspěvkům. V roce 2012 dostane každý za měsíční platbu ve výši **500 Kč a více** maximální státní příspěvek **150 Kč**. Od 1. 1. 2013 bude maximální státní příspěvek ve výši **230 Kč** dostávat každý, kdo si bude měsíčně spořit 1 000 Kč a více. Vzhledem k tomu, že pan Berger si dnes spoří minimálně 18 000 Kč, dostává již nejvyšší státní příspěvek, za předpokladu, že splátky posílá pravidelně každý měsíc a ne jednorázovou platbou na konci roku. V případě, že by spořil stejné částky i za rok 2013, měl by při měsíční platbě i nadále nárok na maximální státní příspěvek.

Aby podnikatel v následujících letech snížil svou daňovou povinnost, může základ daně snížit např. o dary (§ 15 odst. 1). Jednou z možností je poskytnutí daru např. obci, kraji, na vzdělání, výzkum a vývoj, na požární ochranu atd. Úhrnná hodnota darů musí být v min. hodnotě **2 %** ze základu daně nebo činit **alespoň 1 000 Kč**, maximálně však **10 %** ze základu daně. V roce 2010 byl **základ daně 314 442 Kč**, kdy 2 % ze základu daně jsou **6 289 Kč**, což znamená, že hodnota darů by musela činit alespoň 1 000 Kč. Maximálně by si pak mohl základ daně snížit o **31 444 Kč**. Mezi dary pro zdravotnické účely se řadí mimo jiné i odběr krve. **Jeden odběr** se pak oceňuje částkou **2 000 Kč**. Ze zdravotních důvodů může muž darovat krev maximálně 5krát ročně (žena maximálně 4 krát ročně).

Další možností, jak snížit základ daně, je uplatnění úroků ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru, které byly placeny v daném zdaňovacím období. Peníze ze stavebního spoření či hypotečního úvěru však musí být použity výhradně na bytové potřeby, např. výstavba domu, změny stavby, koupě pozemků atd. Nesmí se však jednat

o změnu prováděnou v rámci podnikání. To znamená, že si pan Berger v této položce snížení daně nemůže uplatnit např. výstavbu nového autosalónu nebo rekonstrukci budovy v Obecnické ulici.

Od základu daně lze odečíst i pojistné na soukromé životní pojištění a to v maximální částce 12 000 korun ročně. V tomto případě by musel být pojistníkem a zároveň i pojištěným. Vzhledem k tomu, že pan Berger je starší 60 let, musel by si sjednat pojistnou smlouvu pro případ dožití. Pokud by si sjednal pojištění na dobu od 5 do 15 let včetně, musela by pojistná částka být alespoň 40 000 Kč. Pokud by se rozhodl pro dobu trvání delší, než 15 let, pojistná částka by musela být minimálně 70 000 Kč.

§ 35 odst. 1 pak subjektu dovoluje snížit si základ daně o částku 18 000 korun za každého zaměstnance se zdravotním postižením a o částku 60 000 korun za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením. Tyto zaměstnance však pan Berger prozatím nezaměstnává a základ daně si o toto slevu tudíž snížit prozatím nemůže.

Pro příští roky může pan Berger využít jakýkoliv z výše uvedených způsobů snížení základu daně. Vzhledem k výši jeho základu daně a okolnostem však za nejvhodnější považují poskytnutí darů a darování krve.

4.4 Možnost uplatnění výdajů paušálem

Poplatník nemusí uplatňovat výdaje vždy jen v prokazatelné výši, ale může se podle § 7 odst. 7 Zákona o daních z příjmů rozhodnout, že uplatní výdaje paušálem. Výši těchto výdajů vypočteme jako určité procento z příjmů. Může to být 80 %, 60 %, 40 % nebo 30 % z příjmů a to podle toho, o jaký se jedná druh příjmu.

Příjmy z podnikání pana Bergera v roce 2010 tvořily příjmy ze živnosti, jednorázový příjem z prodeje pozemku a příjmy z pronájmu.

Výpočet dílčího základu daně podle § 7 – příjmy z podnikání

Celkové příjmy	3 199 953 Kč
z toho: živnost	1 360 675 Kč
pronájem	146 000 Kč
prodej pozemku	1 693 278 Kč

Výdaje paušálem ze **živnosti** se podle § 7 odst. 7 a) vypočítají jako 80 % z příjmů ze živnosti - telekomunikace. Výdaje z příjmu vypočítáme jako 30 % z příjmů souvisejících s pronájmem. Výdaje související s prodejem pozemku zjistíme jako 60 % z příjmů z prodeje pozemku.

Příjmy ze živnosti	1 360 675 Kč
- Výdaje paušálem	$1\,360\,675 \cdot 0,8 = 1\,088\,540$ Kč
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	$1\,360\,675 - 1\,088\,540 = \mathbf{272\,135\,Kč}$

Příjmy z pronájmu	146 000 Kč
- Výdaje paušálem	$146\,000 \cdot 0,3 = 43\,800$ Kč
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	$146\,000 - 43\,800 = \mathbf{102\,200\,Kč}$

Příjmy z prodeje pozemku	1 693 278 Kč
- Výdaje paušálem	$1\,693\,278 \cdot 0,6 = 1\,015\,966,8$ 1 015 967 Kč
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	$1\,693\,278 - 1\,015\,967 = \mathbf{677\,311}$

Základ daně před úpravou	$272\,138 + 102\,200 + 677\,311 = \mathbf{1\,051\,646\,Kč}$
- Odpisy	232 082 Kč
Dílčí základ daně podle § 7	$1\,051\,646 - 232\,082 = \mathbf{819\,564\,Kč}$

Výpočet daňové povinnosti za rok 2010

Dílčí základ daně podle § 6 (příjmy ze závislé činnosti)	+ 82 186 Kč
<i>Dílčí základ daně podle § 7(příjmy z podnikání)</i>	+ 819 564 Kč
Dílčí základ daně podle § 8 (příjmy z kapitálového majetku)	+ 10 Kč
<hr/>	
Základ daně	901 760 Kč
Nezdanitelná část daně (penzijní připojištění)	-12 000 Kč
Upravený základ daně	889 760 Kč
<hr/>	
Upravený základ daně zaokrouhlený na sta dolů	889 700 Kč
Daň (15 %)	133 455 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč
<hr/>	
Výsledná daňová povinnost	108 615 Kč

Když byly výdaje vykázány **v prokazatelné výši**, byla **daňová povinnost** v roce 2010 **20 520 Kč**. Pokud by pan Berger v roce 2010 uplatnil výdaje paušálem, byla by jeho výsledná daňová povinnost podstatně vyšší, než při uplatnění výdajů v prokazatelné výši.

4.5 Daň stanovená paušální částkou

Tento způsob stanovení daně je praktický v tom ohledu, že poplatník nemusí každý rok podávat daňové přiznání. Pouze zaplatí daň, kterou mu finanční úřad každoročně vyměří. Dále nemusí vést tak podrobnou evidenci výdajů jako v účetnictví.

Pan Berger by však tento způsob stanovení daně použít nemohl, protože podstatnou část příjmů tvoří příjmy z pronájmu. Daň stanovená paušální částkou se vztahuje pouze na příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, ze živnosti a na příjmy z jiného podnikání.

Pokud by v roce 2010 neměl příjmy z pronájmu, tak by tento způsob určení daně mohl využít, protože nezaměstnává žádné zaměstnance a ani není účastníkem sdružení, které není právnickou osobou. Příjem za rok 2010 sice tvořil více než 3 miliony korun, ale je

nutné připomenout, že tuto částku nejvíce ovlivnil jednorázový prodej pozemku. Zákon o dani z příjmu říká, že poplatník nesmí mít za tři bezprostředně předcházející období příjmy přesahující částku 5 000 000 Kč. Pokud bychom předpokládali, že pan Bergen nebude mít příjmy z pronájmu, tak jeho jediným příjmem zůstává **příjem ze živnosti**, který v roce 2010 byl **1 360 000 Kč**. Pokud by byly příjmy ze živnosti v uplynulých letech podobné, dá se předpokládat, že by tuto podmínku splnil.

Pokud by však měl příjem z prodeje pozemku, který je zahrnutý v obchodním majetku, musel by podat dodatečné daňové přiznání, protože jeho příjmy v úhrnu přesáhly 6 000 korun. Podáním dodatečného daňového přiznání by se rozhodnutí o stanovení daně paušální částkou zrušilo.

Závěrem tedy vyplývá, že pan Berger si nemohl nechávat daň stanovit paušální částkou, protože má příjmy z pronájmu. I kdyby tyto příjmy neměl, tak by stejně bylo rozhodnutí o výpočtu daně po roce 2010 zrušeno, protože měl dodatečné příjmy vyšší, než 6 000 Kč.

5 Vliv právní formy podnikání na daňovou povinnost

Každá právní forma podnikání má své výhody i nevýhody. Pro fyzickou osobu je výhodná především nižší 15 % sazba daně. Právnícká osoba je zdaňována 19 %. I administrativně FO je mnohem jednodušší. Fyzická osoba, která za předcházející kalendářní rok nepřesáhla obrát ve výši 25 milionů korun, může vést daňovou evidenci. Pokud tento obrát přesáhla nebo pokud se pro to dobrovolně rozhodla, vede účetnictví. Právnícká osoba daňovou evidenci vést nemůže a je povinna vést účetnictví. V případě FO, která vede daňovou evidenci, pak vzniká oproti PO rozdíl v určení základu daně. V daňové evidenci zjistíme základ daně jako rozdíl mezi příjmy a výdaji. V účetnictví zjistíme základ daně jako rozdíl mezi náklady a výnosy bez ohledu na to, zda faktury byly skutečně uhrazeny. Může tak nastat situace, kdy účetní jednotka zaplatí daň z příjmů i za příjem, který ve skutečnosti nebyl uhrazen. Na druhou stranu si ale také může základ daně snížit o náklad, který dodavateli ještě nebyl uhrazen.

Pro fyzickou osobu je ovšem nevýhodné, že ručí svým majetkem a při neúspěchu o něj může přijít. Může však z podnikání vybrat finanční prostředky pro osobní potřebu, aniž by musely být zdaněny 15 % jako podíl na zisku. Společník PO se může nechat ve firmě zaměstnat. Nebude pak dostávat podíl na zisku ale mzdu. Čím vyšší bude mzda, tím vyšší budou mzdové náklady a o to více si může podnik snížit základ daně. Stejně tak si základ daně může PO snížit i o náklady na sociální a zdravotní pojištění zaměstnaného společníka. Fyzická osoba si však tyto náklady sama za sebe od základu daně odečíst nemůže.

Posledním rozdílem je skutečnost, že pro veřejnost zní „společnost s ručením omezením“ nebo „akciová společnost“ lépe. Tyto subjekty tak mohou mít v očích občanů více důvěry, než podnikatelé.

5.1 Daň z příjmů právníckých osob

Základ daně z příjmů u právníckých osob zjistíme jako rozdíl mezi výnosy a náklady, které spadají do příslušného období. Před samotným výpočtem základu daně však podnik musí odlišit, které náklady (výnosy) jsou daňově uznatelné a které ne. Daňově neuznatelné výnosy od rozdílu nákladů a výnosů odečítáme, nedaňové náklady pak přičítáme. Daňově neuznatelné výnosy se v praxi neobjevují tak často, jako náklady.

Mezi nejčastější neuznatelné náklady řadíme:

- **Manka a škody** - výjimkou jsou škody způsobené živelnou pohromou, přijatá pojistná plnění (maximálně do výše náhrad) a škody způsobené neznámým pachatelem (je nutné doložit potvrzení od policie ČR)
- **Náklady na reprezentaci** – rozlišujeme, zda se zde jedná o pohoštění nebo dary
- **Pokuty a penále** – již z podstaty pokuty vyplývá, že by bylo nespravedlivé, kdyby si o ni mohl poplatník snížit ještě i základ daně. Jde především o pokuty a penále uložené státním orgánem
- **Podíly na zisku a odměny členům statutárních orgánů** – při výpočtu daně z příjmů jsou považovány za daňově neuznatelný výdaj. Z hlediska daně fyzických osob jsou však považovány za příjem a proto musí být následně zdaněny.
- **Odpisy** – daňově uznatelné jsou pouze daňové odpisy, vypočtené podle Zákona o dani z příjmu. Účetní odpisy se v podniku používají, protože jsou přesné a zobrazují skutečné opotřebení, ale podle Zákona o dani z příjmů jsou považovány za daňově neuznatelné. V tomto případě upravíme základ daně o rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy.
- **Odpis pohledávky**, které nesplňují podmínky podle zákona o dani z příjmů
- **Ostatní sociální náklady** – např. stravenky nad limit stanovený zákonem o dani z příjmů
- **Tvorba rezerv a opravných položek** – řadíme sem rezervy a opravné položky, které nevyhovují podmínkám stanoveným v zákoně o rezervách
- **Ztráta z prodeje neodepisovaného majetku** – rozdíl mezi účetní a prodejní cenou (např. při prodeji pozemku)

Mezi daňově neuznatelné příjmy pak řadíme například:

- **výnosy sražené srážkovou daní již u zdroje**
- **výnosy osvobozené od daně**

Dále se výpočet daňové povinnosti liší v odčitatelných položkách, o které snižujeme základ daně. Stejně jako fyzická i právnická osoba si může odečíst ztrátu z minulých let,

náklady na výzkum a vývoj a dary. Pokud by ztráta z minulých let a náklady na výzkum a vývoj byly vyšší než základ daně, může si podnik tyto položky odečítat od základu daně postupně během více zdanitelných období. Ztráta může být uznána až do 5 let od jejího vzniku. O výdaje na výzkum a vývoj si pak může podnik snižovat základy daně po podobu 3 po sobě jdoucích let. I právnické osoby mohou poskytovat dary. Od fyzických osob se ale liší tím, že hodnota každého daru musí být ve výši alespoň **2 000 Kč**. Odečíst si pak může souhrnnou hodnotu darů ve výši maximálně 5 % ze základu daně (sníženého o ztrátu a výdaje na výzkum a vývoj). Tyto dary musí být poskytnuty na veřejně prospěšné účely.

Stejně jako u fyzické osoby, mohou i právnické uplatit slevu na dani, pokud budou zaměstnávat zaměstnance se zdravotním postižením o **18 000 Kč** (v případě zaměstnání zaměstnance s těžším zdravotním postižením až o **60 000 Kč**) za jednoho zaměstnance.

Výsledná daň se pak vypočítá jako 19 % z upraveného základu daně sníženého o odčitatelné položky. Tuto výslednou daňovou povinnost ještě snížíme o již zaplacené zálohy, které jsme hradili v průběhu účetního období. Tak dostaneme výši doplatku, který budeme muset uhradit nebo naopak výši přeplatku na dani, který nám bude vrácen.

5.2 Zvážení možnosti přechodu na právnickou osobu

Pan Berger by mohl uvažovat o přeměně svého podniku na právnickou osobu. Pokud by do podnikání vložil celý majetek, který dosud v podnikání má, mohl by uvažovat o založení nové společnosti s ručením omezením nebo nové akciové společnosti.

Společnost s ručením omezením by mohl založit sám, protože není jediným společníkem a ani jediným zakladatelem jiné společnosti s ručením omezením. Výše jím vloženého majetku by pak musela činit minimálně 200 000 Kč. Tím by vytvořil základní kapitál.

V případě akciové společnosti by k sobě musel přibrat nejméně ještě jednoho společníka, protože akciovou společnost mohou založit nejméně dvě fyzické osoby. Další možností je, že by se ještě před tím musel stát právnickou osobou. Hodnota jako majetku by stále postačila na splacení základního kapitálu. Muselo by však dojít

k neveřejnému vypisování akcií, kdy minimální výše základního kapitálu tvoří 2 000 000 Kč.

Pan Berger však nemusí zakládat žádný nový subjekt. Vzhledem k tomu, že společnost ASOCOM, spol. s r. o. vlastní jeho rodina a stejně jako pan Berger se zabývá mimo jiné i zřizováním, montáží, údržbou a servisem telekomunikačních zařízení. ASOCOM prakticky navázal na jeho tradici podnikání, kterou dále rozšířil o další předměty podnikání. Dalším důležitým aspektem je skutečnost, že v dnešní době se podnikání v oboru telekomunikací pro pana Bergera stává spíše okrajovou činností. Proto by vznik zcela nové společnosti neměl ekonomický význam.

Mohl by tedy uvažovat o možnosti, že by přestal podnikat jako fyzická osoba, svůj obchodní majetek vložil do společnosti ASOCOM a stal se jejím spolumajitelem. Dnes je pan Berger již jednatelem ASOCOMu a v rámci svého podnikání mu pronajímá budovu, kde tato společnost sídlí.

Kdyby se pan Berger rozhodl spojit podnikání s ASOCOMem a zároveň spojit celý obchodní majetek, pak by do nového podnikání vložil:

- dlouhodobý majetek v zůstatkové ceně **2 052 310 Kč**
- krátkodobé finanční prostředky ve výši **143 783 Kč**
- zásoby v hodnotě **182 447 Kč**
- pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a půjček za **176 433 Kč**
- závazky včetně úvěrů a půjček za **20 790 Kč**

Bylo by na zvážení všech společníků firmy, jakým způsobem by měl být majetek do společnosti vložen. U společností s ručeným omezením, které vznikly před 1. 1. 2001, musel být vložen základní kapitál ve výši alespoň 100 000 Kč. Od 1. 1. 2001 se tato částka zvýšila na minimálně 200 000 Kč. Společnosti, které vznikly před rokem 2001, však nemusí svůj základní kapitál doplnit, pokud se nerozhodnout ho navýšit. Pokud se tyto společnosti rozhodnou svůj základní kapitál navýšit, musí to být již minimálně do 200 000 Kč.

Protože ASOCOM vznikl před 1. 1. 2001, postačuje, že výše jeho **základního kapitálu** je nyní **120 000 Kč**. Kdyby se však po sloučení rozhodli základní kapitál navýšit, musel by být doplněn alespoň do výše **200 000 Kč**.

Další možností je, že by byl majetek do společnosti vložen mimo základní kapitál do tzv. kapitálových fondů. V tomto případě by byl navýšen vlastní kapitál společnosti, ale základní kapitál by zůstal stejný.

Od roku 2003 dosáhla společnost ASOCOM spol, s. r. o. třikrát ztráty, kterou však v následujících letech vždy vykompenzovala dostatečným ziskem. V uplynulých třech letech dosáhla zisku, který se lišil v řádech statisíců.

Na výsledku hospodaření – **zisku 43 000 Kč** – se za rok 2010 podílely tyto položky:

Provozní výsledek hospodaření	219 000 Kč
Přidaná hodnota (+)	4 889 000 Kč
<i>Obchodní marže (+)</i>	<i>198 000 Kč</i>
<i>Výkony (+)</i>	<i>8 076 000 Kč</i>
<i>Výkonová spotřeba (-)</i>	<i>3 385 000 Kč</i>
Osobní náklady (-)	3 897 000 Kč
Daně a poplatky (-)	23 000 Kč
Odpisy dlouhodobého majetku (-)	510 000 Kč
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu (+)	16 000 Kč
Ostatní provozní výnosy (+)	2 000 Kč
Ostatní provozní náklady (-)	258 000 Kč
Finanční výsledek hospodaření	-116 000 Kč
Nákladové úroky (-)	38 000 Kč
Ostatní finanční výnosy (+)	98 000 Kč
Ostatní finanční náklady (-)	176 000 Kč

Při výpočtu daně byl provozní výsledek upraven o daňově neuznatelné položky. V případě společnosti ASOCOM můžeme z Výkazu zisku a ztráty vyčíst, že jde o odměny členům společníkům ve výši **70 000 korun**.

Dalším daňově neuznatelným nákladem společnosti jsou poskytnuté dary a ostatní sociální náklady.

ASOCOM již několik zdaňovacích období dosahuje zisku, takže ztrátu jako odčitatelnou položku od základu daně nepoužívá. Ani nevede žádný výzkum. Stejně tak nezaměstnává žádné zaměstnance se zdravotním postižením. Každoročně však poskytuje sponzorské dary školám, dobrovolným hasičům nebo podporuje různé sportovní akce.

Po úpravě daňového základu vyšla daňová povinnost (ve výši 19 % ze základu daně) **60 000 Kč**. Výsledkem hospodaření byl pak za rok 2010 **zisk 43 000 Kč**.

Spojení společnosti ASOCOM s panem Bergem by mělo vliv také nejen na výši vlastního kapitálu, ale pochopitelně také na výši daňové povinnosti. ASOCOMu by vzrostly **mzdové náklady o 168 842 Kč** za jednoho zaměstnance, kterého pan Berger nyní zaměstnává.

Pan Berger vede daňovou evidenci a výsledek hospodaření zjišťuje jako rozdíl mezi příjmy a výdaji. Ale společnost ASOCOM, která jako právnická osoba vede účetnictví, zjišťuje výsledek hospodaření jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Z tohoto důvodu je složité odhadnout, jak by se změnila přidaná hodnota ASOCOMu, kdyby v roce 2010 měl i zakázky pana Bergera. Z tohoto důvodu není možné vypočítat, jak by konkrétně vypadala daňová povinnost.

Můžeme však uvažovat, že by výsledná daň mohla být nižší, než stávajících 60 000 Kč. Základ daně totiž bude snížený o mzdové náklady a náklady v podobě sociálního a zdravotního pojištění placeného zaměstnavatelem za nového zaměstnance.

Stejně jako dnes i v roce 2010 byla sazba pojistného na všeobecné zdravotní pojištění placeného za zaměstnance zaměstnavatelem **9%** a pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené zaměstnavatelem ve výši **25 %** ze základu daně.

Sociální a zdravotní pojištění = $168\,842 * 0,34 = 57\,406,28$ **57 407 Kč**

Celkové náklady = $57\,407 + 168\,842 = 226\,249$ Kč

úspora na dani

$226\,249 * 0,19$ **42 987 Kč**

Zákonné sociální náklady ASOCOMu tak vzrostou o dalších **57 407 Kč**, mzdové o náklady o **168 842 Kč** a daňová povinnost by se tak **snížila** přibližně o **42 987 Kč** (výši snížení daňové povinnosti ovlivní zaokrouhlení základu daně).

Zároveň však společnosti klesnou náklady spojené s pronájmem ve výši 146 000 Kč, který panu Bergerovi platí. O tyto náklady si společnost nebude moci dále snižovat základ daně. Pokud ale pan Berger vloží do společnosti ASOCOM celý svůj stávající obchodní majetek, můžeme uvažovat, že by si ASOCOM mohl snížit základ daně o **odpisy hmotného majetku** ve výši **232 082 Kč**. Toto tvrzení vychází ze skutečnosti, že během doby odepisování majetku se nesmí měnit způsob jeho odepisování. Pro tedy můžeme uvažovat, že výše daňových odpisů by byla shodná.

Nižší daňový základ a zrušení povinnosti platit nájemné by následně mohly ASOCOMu vynést dodatečný zisk. Vedení společnosti následně rozhodne, jak bude se výsledek hospodaření – zisk nebo ztráta, rozdělen.

Ztráta může být vypořádána několika způsoby. V prvním případě ji může společnost uhradit ze Zákonného rezervního fondu, který by však v následujících letech musela doplnit na jeho minimální výši. Může být uhrazena také z nerozděleného zisku nebo z ostatních fondů. Dalším možným způsobem je snížení základního kapitálu nebo předepsat ztrátu k úhradě společníkům. Poslední možnost je ponechat ztrátu jako neuhrazenou ztrátu z minulých let. Společnost ASOCOM je v posledních letech zisková, kdyby však dosáhla ztráty, bylo by pro ni nejlepší ji uhradit z nerozděleného zisku, který v roce 2010 činil **5 282 000 Kč**. Dále by mohla využít jakýkoliv z uvedených způsobů, kromě čerpání z ostatních fondů, protože ostatní fondy nemá založené.

ASOCOM je společnost však již několik let po sobě dosahuje **zisku**. Jako společnosti s ručeným omezením musí část zisku předně plynout do zákonného rezervního fondu. Tento povinný příděl je v prvním roce ve výši 10 % ze zisku, maximálně však do výše 5 % základního kapitálu. V dalších letech je pak tento fond doplňován do celkové výše minimálně 10 % základního kapitálu. Je navyšován o částku minimálně 5 % ze zisku. **Základní kapitál** společnosti k 31. 12. 2010 byl **120 000 Kč**. V **Zákonném rezervním fondu** k tomuto datu bylo **12 000 Kč**. To znamená, že podmínka minimální výše fondu je splněna a společnost zatím nemusí tento fond ze zisku navyšovat. Ve chvíli, kdy by se vedení společnosti rozhodlo, že při sloučení podnikání bude základní kapitál základní navýšen na minimálně 200 000 Kč, musel by být rezervní fond postupně navyšován na částku 20 000 Kč.

V případě navýšení základního kapitálu 5 % ze zisku tvoří:

$$43\ 000 * 0,05 = 2150\ \text{Kč}$$

Při zisku **43 000 Kč** by v roce 2010 by musel být zákonný rezervní fond navýšen minimálně o **2150 Kč**.

Dále pak může být zisk použit na příděly do ostatních fondů, může být o něj navýšen základní kapitál nebo nerozdělený zisk z minulých let. Zisk také může být rozdělen jako podíl na zisku společníků.

Podle údajů z posledních let můžeme z rozvah vyčíst, že vlastníci ASOCOMu každý rok zvyšují nerozdělený zisk z minulých let a na **podílech na zisku** vyplácí průměrně **30 000 Kč** ročně každému společníkovi. V roce 2012 pak tato částka vzrostla na 35 000 Kč. Ve chvíli, kdy by se pan Berger stal společníkem, měl by také nárok na část tohoto zisku (podíl společníkům).

Podíl na zisku se řadí podle § 8 mezi kapitálové příjmy. Společnost sama tento příjem zdaní zvláštní sazbou daně ve výši 15 %. Tuto daň odvede příslušnému finančnímu úřadu (v našem případě v Příbrami) a každému společníkovi pak zasílá již čistý příjem. Tento příjem je tedy zdaněný dvakrát. Poprvé byl zdaněný 19% daní z příjmů právnických osob a následovně byl znovu zdaněn jako kapitálový příjem 15% daní z příjmů fyzických osob.

Za předpokladu, že by v dalších letech byl vyplácen podíl na zisku opět ve výši 30 000 Kč, dostal by pan Berger tento podíl:

Daň	$30\,000 * 0,15 = 4\,500\text{ Kč}$
Podíl na zisku	$30\,000 - 4\,500 = 25\,500\text{ Kč}$

Z podílu ve výši 30 000 Kč ASOCOM odvede příslušnému finančnímu úřadu v Příbrami **daň** ve výši **4 500 Kč** za každého společníka. Společníkům pak vyplatí ročně čistý podíl na zisku ve výši **25 500 Kč**.

5.3 Daň z příjmu pana Bergera jako zaměstnance

Vzhledem k tomu, že by se těchto 25 500 korun stalo jediným ročním příjmem pana Bergera, mohl by uvažovat o možnosti, nechat se ve společnosti zaměstnat.

Podle Českého statistického úřadu se na konci roku 2010 pohybovala průměrná **hrubá mzda** ve Středočeském kraji okolo **24 500 Kč**. Ačkoliv je tato hrubá mzda v Příbrami považována za vyšší, vezmeme v úvahu, že by pan Berger byl jako spolumajitel firmy zároveň i v manažerské funkci a budeme tuto částku v dalších výpočtech považovat za jeho hrubou mzdu.

Daň z příjmů zaměstnanců se podle Zákona o dani z příjmů § 6 vypočítává z takzvané superhrubé mzdy. Jde o hrubou mzdu navýšenou o pojistné, které za zaměstnance platí zaměstnavatel. Jak již bylo zmíněno, pro roky 2009 až 2012 platil zaměstnavatel za své zaměstnance celkem 34 % z hrubé mzdy. Odvede 9 % na všeobecném zdravotním pojištění a 25 % jako pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Zaměstnanec pak za sebe platí na všeobecném zdravotním pojištění 4,5 % ze základu daně a pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve výši 6,5 %. Daň z příjmu se pak vypočte jako 15 % ze superhrubé mzdy.

Zaměstnavatel následně každý měsíc odečte zaměstnanci z platu zálohu na daň, kterou odvede příslušnému finančnímu úřadu. Tato záloha se vypočte jako 15 % ze superhrubé mzdy zaokrouhlené na sta nahoru. Od této zálohy se odečte 1/12 příslušné slevy

na dani. To však neplatí pro slevu na manželku (na manžela). Ta se zúčtuje až ročně. Na konci roku se následně vypočte finální daňová povinnost - základ daně snížený o nezdanitelnou část základu daně se zaokrouhlí na sta dolů a zúčtují se všechny slevy na dani. Výsledná daňová povinnost se pak porovná s již zaplacenými zálohami a případný rozdíl je dorovnán formou doplatku daně nebo přeplatku na dani.

Kdyby se pan Berger stal zaměstnancem ASOCOMu a dostával v roce 2012 měsíčně hrubou mzdu ve výši 24 500 Kč, byly by z jeho platu hrazeny tyto položky:

Tabulka č. 3.: Výpočet pojistného z hrubé mzdy 24 500 Kč

Typ pojištění (které hradí)		Sazba	Výpočet	Částka
Všeobecné zdravotní pojištění	Zaměstnanec	4,5 %	24 500 * 0,045	1 102,5 1 103 Kč
	Zaměstnavatel	9 %	24 500 * 0,09	2 205 Kč
Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Zaměstnanec	6,5 %	24 500 * 0,065	1 592,5 1 593 Kč
	Zaměstnavatel	25 %	24 500 * 0,25	6 125 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012.

Záloha na daň z příjmu:

- superhrubá mzda = $24\,500 * 1,34 = 32\,830$ **32 900 Kč**
- záloha = $32\,900 * 0,15 = 4\,935$ **4 935 Kč**
- 1/12 slevy na poplatníka = $24\,840 : 12 = 2\,070$ **2 070 Kč**
- Měsíční záloha na daň = $4\,935 - 2\,070 = 2\,865$ **2 865 Kč**

Měsíční čistá mzda

Daňový základ	24 500 Kč
Zdravotní pojištění	-1 103 Kč
Sociální pojištění	-1 593 Kč
Záloha na daň	-2 865 Kč
Čistá mzda	18 939 Kč

Panu Bergerovi bude měsíčně vyplaceno **18 939 Kč čisté mzdy**. Zaměstnavatel odvede z jeho platu měsíčně **1 103 Kč na zdravotním pojištění** a **1 593 Kč na sociálním pojištění**. Po skončení zdaňovacího období mu bude vypočtena výsledná daňová povinnost. V následujícím výpočtu budeme předpokládat, že si pan Berger bude i nadále platit penzijní pojištění ve výši 18 000 Kč ročně jako doposud.

$$\text{Základ daně} = 24\,500 * 12 = \mathbf{294\,000\,Kč}$$

$$\text{Superhrubá mzda} = 294\,000 * 1,34 = \mathbf{393\,960\,Kč}$$

$$\text{Nezdanitelná část základu daně podle § 15 odst. 5 – penzijní pojištění} = \mathbf{12\,000\,Kč}$$

$$\text{Upravený základ daně} = 393\,960 - 12\,000 = 381\,960 \quad \mathbf{381\,900\,Kč}$$

Daň:

$$\text{Upravený základ daně} \quad 381\,900\,Kč$$

$$\text{Daň (15 \%)} = 381\,900 * 0,15 = \quad 57\,285\,Kč$$

$$\text{Sleva na poplatníka} \quad -24\,840\,Kč$$

$$\mathbf{\underline{\text{Roční daňová povinnost} \quad 32\,445\,Kč}}$$

$$\text{Zaplacené zálohy} = 2\,865 * 12 = \quad 34\,380\,Kč$$

$$\mathbf{\text{Přeplatek na dani} = 32\,445 - 34\,380 = -1\,935\,Kč}$$

Po skončení zdaňovacího období bude panu Bergerovi vrácen **přeplatek** ve výši **1 935 Kč**. V tomto případě by bylo pro pana Bergera výhodné, kdyby byl zaměstnán.

Zaměstnání dalšího zaměstnance by mělo dopad i na daň z příjmů ASOCOMu. Mzdové náklady a zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem jsou daňové uznatelné náklady, které snižují základ daně.

Mzdové náklady: $24\,500 * 12 = 294\,000$ Kč

Zákonné sociální náklady: $294\,000 * 0,34 = 99\,960$ Kč

$294\,000 + 99\,960 = 393\,960$ Kč

Snížení daňové povinnosti = $393\,960 * 0,19 = 74\,852$

Pokud bude ASOCOM panu Bergerovi vyplácet měsíční **hrubou mzdu** ve výši **24 500 Kč**, může si **snížit základ daně o dodatečných 393 960 Kč ročně**. Celková **daňová povinnost** by se pak **snížila** přibližně o **74 852 Kč**, ale důležitou roli by sehrálo zaokrouhlení základu daně, které ve výpočtu nebylo bráno v potaz.

6 Závěr

V předchozím textu bylo představeno několik možností určení daňové povinnosti. Jako první byla představena možnost určení **výdajů v prokazatelné výši** nebo určení **výdajů paušálem**. V případě výdajů v prokazatelné výši byla daňová povinnost **20 520 Kč**. Pokud bychom určili výdaje paušálem, činila by výsledná daňová povinnost **108 615 Kč**. Z toho vyplývá, že pro našeho podnikatele bude výhodnější, když i nadále bude výdaje uplatňovat v prokazatelné výši. Tato konkrétní situace však byla ovlivněna jednorázovým prodejem pozemku. Kdy k prodeji nedošlo, je možné, že by výdaje paušálem byly příznivější.

Další možností, jak může fyzická osoba stanovit daňovou povinnost je její určení paušální částkou. Pro pana Bergera však tento způsob určení není možný, protože má ve svém podnikání **příjmy z pronájmu** a zároveň dosahuje **dodatečných příjmů vyšších než 6 000 Kč**.

Pokud by chtěl pan Berger i nadále podnikat jako fyzická osoba, mohl by zauvažovat o možnosti snížení daňové povinnosti pomocí položek snižujících základ daně. Sám si již platí příspěvek na penzijní připojištění a uplatňuje maximální možnou výši snížení základu daně o **12 000 Kč ročně**. To znamená, že platí pojištění ve výši minimálně 18 000 Kč ročně. Od roku 2013 však z částky 18 000 Kč bude moci snížit základ daně jen o **6 000 Kč**. Bude-li chtít i nadále uplatňovat maximálně možných **12 000 Kč**, bude si muset od příštího roku platit pojištění ve výši **minimálně 24 000 Kč**. I kdyby již roční uspořenou částku nechtěl více navyšovat, stále se mu vyplatí si penzijní připojištění platit vzhledem ke státním příspěvkům. Pokud si roční platbu 18 000 Kč rozloží do 12 pravidelných měsíčních splátek, bude mít i nadále nárok na maximální státní příspěvek, který od 1. 1. 2013 bude činit **230 Kč měsíčně**.

V případě pana Bergera není účelné zaměstnat dalšího zaměstnance. Nebylo by tedy v jeho případě vhodné zaměstnat zaměstnance se zdravotním postižením. Stejně tak by bylo na zvážení, zda by bylo vhodné zakládat soukromé životní pojištění. Mohl by však uvažovat o poskytnutí darů např. obci, škole, na konání sportovních akcí nebo hasičům na požární ochranu.

Vzhledem k tomu, že dnes má pan Berger příjmy především z pronájmu a živnost se pro něj postupně stává okrajovou činností, bylo by pro výhodné spojit svou podnikatelskou

činnost s ASOCOMem, který podniká ve stejném oboru – v telekomunikacích. Toto spojení by bylo výhodné jak pro pana Bergera, tak pro ASOCOM.

Jako společníkovi by panu Bergerovi byly vypláceny podíly na zisku. Ty jsou zdaněny již u zdroje – v našem případě ASOCOMem – a společníkům jsou vyplaceny jako čistý příjem. Podíl na zisku je zdaněn dvakrát. Poprvé daní z příjmů právnických osob a po druhé je zdaněn společností při výplatě jako kapitálový příjem daní z příjmů fyzických osob. Mzda je oproti tomu daněna pouze jednou a to daní z příjmů fyzických osob. Pokud by pan Berger dostával pouze podíly na zisku, byl by jeho příjem pouze **25 500 Kč ročně**.

Pro pana Bergera by tedy bylo výhodné, kdyby se ve firmě nechal i zaměstnat. Pokud by jeho měsíční hrubá mzda byla 24 500 Kč měsíčně, čistá mzda by následně činila **18 939 Kč**. Bude-li si i nadále platil penzijní připojištění ve výši 18 000 Kč, bude mu po skončení roku vráceno na přeplatku na dani **1 935 Kč** a navíc bude mít stále nárok na maximální státní příspěvek. Po skončení zdaňovacího období by jako zaměstnanec navíc nemusel podávat daňové přiznání.

I pro ASOCOM by bylo spojení činností výhodné. Především si bude moci snížit základ daně o další položky nákladů: **168 842 Kč na mzdových nákladech** a **57 407 Kč na zákonných sociálních nákladech** za dalšího zaměstnance, kterého pan Berger nyní zaměstnává. Bude si také moci uplatnit **odpisy** ve výši **232 082 Kč**. Pokud zaměstná navíc i pana Bergera a bude mu měsíčně vyplácet hrubou mzdu 24 500 Kč, může si od základu daně odečíst dalších **294 000 Kč na mzdových nákladech** a **99 960 Kč na zákonných sociálních nákladech**. Na druhou stranu by si společnost již nemohla odečíst náklady v podobě **nájemného 146 000 Kč**, které nyní panu Bergerovi platí.

Z pohledu daně z příjmů se jeví výhodnější, kdyby pan Berger ukončil své podnikání a stal se společníkem společnosti ASOCOM spol., s. r. o., kde by se nechal i zaměstnat. Konečné rozhodnutí však nezávisí jen na výši daňové povinnosti, ale také na jeho subjektivním pocitu.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1.: Paušální výdaje z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti ...	19
Tabulka č. 2.: Slevy na dani z příjmů fyzických osob	22
Tabulka č. 3.: Výpočet pojistného z hrubé mzdy 24 500 Kč	47
Tabulka č. 4.: Celostátní příjmy v ČR za rok 2009 a 2010 (v mld. Kč).....	58
Tabulka č. 5.: Členění příjmů fyzických osob podléhajících dani z příjmů.....	59
Tabulka č. 6.: Základ daně z příjmů fyzických osob	60
Tabulka č. 7.: Stanovení daně z příjmů právnických osob.....	63

Seznam obrázků

Obr. č. 1.: Příjmy státního rozpočtu České republiky za rok 2010	10
Obr. č. 2.: Druhy sazeb daně	13
Obr. č. 3.: Obecné schéma zdanění fyzické osoby	61

Seznam použitých zkratk

DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
FO	Fyzická osoba
OBZ	Obchodní zákoník
PO	Právnická osoba
ZDP	Zákon o dani z příjmů

Seznam použité literatury

1. BRYCHTA, Ivan, MACHÁČEK, Ivan, DĚRGEL, Martin. Daň z příjmů 2010. Praha: Meritum, 2010. ISBN: 978-80-7357-528-1
2. KOVACINOVÁ, Dana. Abeceda účetních znalostí pro každého. Praha: Pologon, 2002. ISBN 80-7273-066-5
3. KOVALÍKOVÁ, Hana. Zákon o účetnictví, jednoduchý průvodce v každodenní praxi. Olomouc: Anag, 2011. ISBN 978-80-7263-654-9
4. KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie: úvod do problematiky. 2. vydání. Praha: ASPI, a. s., 2009. ISBN 978-80-7357-423-9
5. MARKOVÁ, Hana. Daňové zákony 2011: Úplná znění platná k 1. 1. 2011. Praha: Grada Publishing a. s., 2011. ISBN 978-80-247-3800-0
6. PAVLÁSEK, Vlastimil, HEJDUKOVÁ, Pavlína. Veřejné finance a daně. Plzeň: Nava, 2012. ISBN: 978-80-7211-395-8
7. PELECH, Petr. Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2009. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 978-80-7263-501-6
8. RYNEŠ, Petr. Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2010. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 978-80-7263-580-1
9. SEDLÁČEK, Jaroslav. Základy finančního účetnictví. Praha: Ekopress, s. r. o., 2005. ISBN 80-86119-95-5
10. STROUHAL, Jiří, ŽIDLICKÁ Renata, KNAPOVÁ, Bohuslava. Účetnictví 2009, Velká kniha příkladů. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2425-3
11. VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka. Daňový systém 2010 ČR. 10. aktualizované vydání. Praha: VOX a. s., 2010. ISBN 978-80-86324-86-9
12. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
13. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých webových stránek

1. Ascom spol. s. r. o., [online] Příbram: Asocom spol. s. r. o., 2009, [cit. 2. 3. 2012]
Dostupné z: <http://www.asocom.cz>
2. BusinessInfo.cz, [online] Praha: BusinessInfo.cz, 2011, Aktualizace 21. 09. 2011,
[cit. 24. 2. 2012] Dostupné z : <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/cds-special-fu-sprava-vybranych-subjektu/1000465/61825/>
3. BusinessInfo.cz, [online] Praha: BusinessInfo.cz, 2011, Aktualizace 27. 04. 2011,
[cit. 29. 2. 2012] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/zivotni-situace/zadost-prodlouzit-lhuta-danove-priznani/90/>
4. Ministerstvo financí České republiky. [online] Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2012, Aktualizace 24. 1. 2012, [cit. 24. 2. 2012] Dostupné z :
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ministr_videoblog_67435.html

Seznam příloh

Příloha A: Celostátní příjmy v ČR za rok 2009 a 2010

Příloha B: Členění příjmů fyzických osob podléhajících dani z příjmů

Příloha C: Základ daně z příjmů fyzických osob

Příloha D: Obecné schéma zdanění fyzické osoby

Příloha E: Stanovení daně z příjmů právnických osob

Příloha A

Tabulka č. 4.: Celostátní příjmy v ČR za rok 2009 a 2010 (v mld. Kč)

	2009			2010		
	rozpočet	skutečnost	% plnění	rozpočet	skutečnost	% plnění
Daňové příjmy	836,32	680,63	81,4	752,44	711,21	94,5
<i>Z toho:</i>						
DPH	278,60	252,73	90,7	270,80	268,50	99,1
Spotřební daně	151,80	131,07	86,3	149,20	138,27	92,7
Clo	1,60	1,40	87,3	1,30	1,66	127,8
DPPO	193,30	127,14	65,8	150,10	129,59	86,3
DPFO	162,90	127,39	78,2	134,20	131,08	97,7
<i>V tom:</i>						
- závislá činnost	128,10	109,85	85,8	105,30	111,58	106,0
- přiznání	25,00	7,47	29,9	19,30	9,35	48,4
- z kap. výnosů	9,80	10,07	102,8	9,60	10,16	105,8
Silniční daň	6,50	4,80	73,9	5,50	4,69	85,3
Dan z nemovitostí	6,40	6,32	98,8	9,60	8,66	90,2
Majetkové daně	11,80	8,06	68,3	9,10	7,68	84,4
Dálniční poplatek	2,60	2,90	111,5	2,60	3,11	119,5
Ostatní daně a poplatky	20,82	18,82	90,4	20,04	17,97	89,7

Zdroj: Návrh státního účtu ČR za rok 2010, C, s. 11, tab. č. 4

Příloha B

Tabulka č. 5.: Členění příjmů fyzických osob podléhajících dani z příjmů

Dílčí základy daně	Samostatné základy daně
Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky	<ul style="list-style-type: none">• příjmy od „dalšího“ zaměstnavatele do 5 000 Kč za měsíc
Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti	<ul style="list-style-type: none">• honoráře za příspěvky do rozhlasu televize a periodik do 7 000 Kč za měsíc u jednoho plátce
Příjmy z kapitálového majetku	<ul style="list-style-type: none">• výnosy z obligací, dividendy, atd.• podíly na zisku z účastí na kapitálových společnostech a družstev• podíly na zisku tichého společníka• výnosy z vkladů na úsporných a osobních běžných účtech• plnění ze životního pojištění• dávky penzijního připojištění
Příjmy z pronájmu	
Ostatní příjmy	<ul style="list-style-type: none">• ceny z veřejných a sportovních soutěží

Zdroj: Vančurová, Láchová, 2010, s. 141

Příloha C

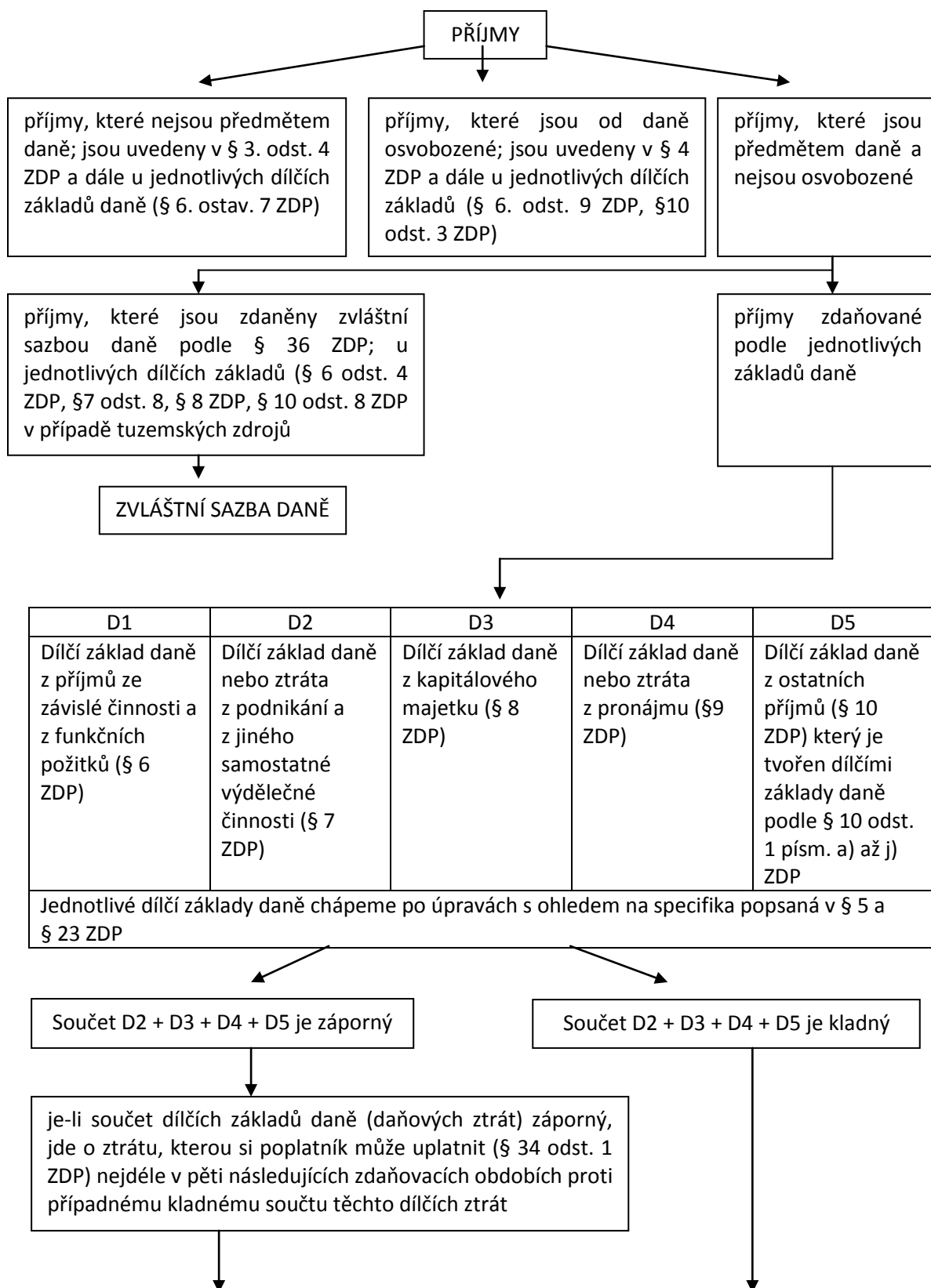
Tabulka č. 6.: Základ daně z příjmů fyzických osob

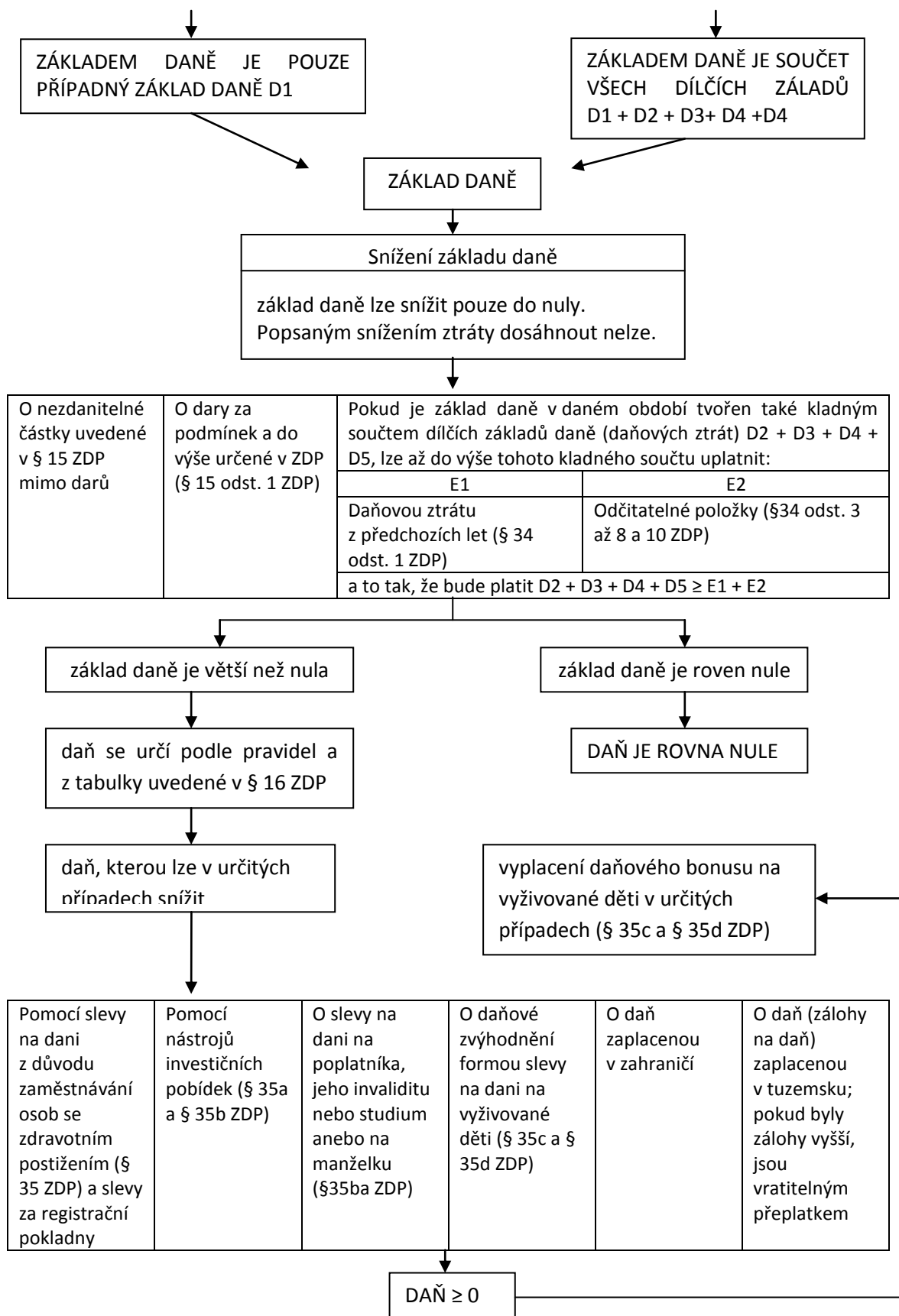
Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem
= dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků
Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
Příjmy z pronájmu
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z pronájmu
Příjmy z kapitálového majetku
= dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku
Ostatní příjmy
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně ostatní příjmy

Zdroj: Vančurová, Láchová, 2010, s. 142

Příloha D

Obr. č. 3.: Obecné schéma zdanění fyzické osoby

Zdroj: Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 32 – 34

Příloha E

Tabulka č. 7.: Stanovení daně z příjmů právnických osob

1. Výsledek hospodaření z účetnictví
2. Úprava výsledku hospodaření na základ daně z příjmů
3. Odpočet daňové ztráty z předcházejících zdaňovacích období (§ 34. odst. 1 ZDP)
4. Odpočet darů na veřejně prospěšné účely (§ 20 odst. 8 ZDP)
5. Odpočet 100 % výdajů vynaložených při realizaci projektů výzkumu a vývoje (§ 34. odst. 4 až 6 ZDP)
6. Odpočet 50 % částky vypořádané oprávněným osobám jako jejich majetkový podíl podle z. č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstev (§ 34 odst. 9 až 12 ZDP)
Upravený základ daně
7. Stanovení daně z příjmů právnických osob dle příslušné sazby daně
8. Uplatnění slevy na dani z titulu zaměstnání zaměstnanců se zdravotním postižením a zaměstnanců s těžším zdravotním postižením (§ 35 odst. 1 až 5 ZDP)
9. Uplatnění slevy na dani z titulu poskytnutí investiční pobídky (§ 35a, § 35b ZDP)
Výsledná daň z příjmů

Zdroj: Brychta, Macháček, Děrgel, 2010, s. 154

Abstrakt

JUŘÍČKOVÁ, P. Analýza daňového břemene podnikatele v České republice. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 57 s., 2012.

Klíčová slova: Daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, základ daně, položky snižující základ daně, slevy na dani.

Předložená práce je zaměřena na daň z příjmů fyzických a právnických osob. V teoretické části jsou definovány základní pojmy, které se týkají všech daní. Práce se pak blížeji zabývá zákonem o dani z příjmů. V závěru teoretické části práce pojednává o provázání daně z příjmů s účetnictvím. Teoretická část se nejdříve nabývá daní z příjmů fyzických osob na příkladu konkrétního podnikatele Antonína Bergera. Druhá část pojednává o dani z příjmů právnických osob firmy ASOCOM spol., s. r. o. Následně je demonstrován dopad sloučení těchto subjektů na daň z příjmů. V závěru práce naleznete doporučení pro tyto podnikatelské subjekty.

Abstract

JUŘÍČKOVÁ, Petra. The Analysis of the Tax Burden of an Entrepreneur in the Czech Republic. Bachelor thesis. Plzeň: Faculty of Economics University of West Bohemia, 57 pages, 2012.

Keywords: Individual income tax, corporate income tax, tax base, items reducing the tax base, tax credits.

This thesis is focused on individual income tax and corporate income tax. In the theoretical section are defined the basic concepts of all taxes. This work focuses more on the law on income tax. At the end of the theoretical part work speaks about interconnection income tax with accounting. The theoretical part at first speaks about taxation of personal income a particular entrepreneur Antonín Berger. The second part deals with the taxation of corporate income tax of ASOCOM spol., Ltd. Then is demonstrated the impact of merging these entities for income tax. At the end of this work is the recommendation for these businesses.